ΕΤΟΣ Β' ΑΡΙΘ. 12

ΗΦΥΣΙΣ

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1901

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ φρ. 16
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ φρ. 20

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΑΘΗΝΗΣΙ ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 14.
Παρὰ τὸν σταθμὸν Σιδ. Ἀθην. Πειραιῶς

ΟΙ ΘΗΒΑΙΟΙ ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

(Ἀπόσπασμα ἐξ ἀνεκδότου ἱστορίας)

Οἱ Ἕλληνες τὴν ἐν Μαραθῶνι ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων καὶ Πλαταιέων κοινὸν πολεμικὸν ἐγερτήριον θεωρήσαντες, ἐπεχείρουν περιτειχίσεις πόλεων, καθοπλίσεις τριήρεων, ὀχυρώσεις νεωρείων καὶ ἀσφάλειαν τῶν τε φρουρίων καὶ τῶν ὀχυρῶν τῶν ὁρίων διεξόδων.

Ὁ Ἀθηναῖος ἦν ἡ ψυχὴ τοιούτων συμβουλῶν καὶ ὁ Ἕλλην ἐλπιδοφόρος ὑπερύψωνε τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐπιδεικνύμενος τῶν νήσων πρὸς ἃς περιεφέρετο, γοητεύων τὰ πνεύματα μετὰ δυνάμεως, εὐγλωττίας καὶ σταθερότητος χαρακτῆρος. Συρόμενος δὲ παρά τινος εὐγενοῦς ῥοπῆς, εἶδος φυσικῆς ὁρμῆς, ἧς αἱ αἰφνίδιαι ἐπίπνοιαι ἀνεκάλυπτον αὐτῷ εὐσίωνον τὸ μέλλον, ἐπέπλεε μέχρις αὐτῶν τῶν μηδικῶν παραλίων, μεταχειριζόμενος νῦν μὲν τὴν πειθὼ καὶ ἐπιδεξιότητα, νῦν δὲ ἐμφρωνα βίαν καὶ μεμετρημένην πρόκλησιν, ἧς ὁ τεταπεινωμένος Μαρδόνιος ἐπωφεληθεὶς παρέστησε τῷ Ξέρξῃ προσωπικὴν ἀφορμὴν καὶ παρώτρυνε τὸν βασιλέα εἰς πόλεμον, ἵνα ἐκπλύνῃ τὸ αἶσχος τῆς πρώτης ἐκστρατείας καὶ πραγματοποιήσῃ ὑφ' ὧν ἐνεπνέετο εὐρυχώρων δοξοδικαίων.

Ὁ Ξέρξης ἀείποτε ἀδόκιμος νὰ σταθμίζῃ τὰς ἐκβάσεις καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὰς ἐναντιότητας, ἐνέδωκε καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρόν (Ἡρόδ. Β.ΣΤ', § 43) νὰ προπαρασκευάσῃ τὴν ὑποταγὴν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ πόλεμος ἀπεφασίσθη καὶ μετὰ τετραετῆ ἐξαισίαν προπαρασκευὴν ὁ Ξέρξης ἀπελθὼν τῶν Σούσων, ἵνα ἐκτείνῃ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὰ ὅρια, ἀφίκετο ἐν ἔαρι 480 π.χ. εἰς τὰ ἄκρα τοῦ Ἑλλησπόντου ἐπὶ κεφαλῆς ὅλου Ἀσιατικοῦ κόσμου (Ἡρόδ. Β.Ζ', § 59 ἐπ. Ἰσοκρ. Παν. § 166).

Ἡ προέλασις τοῦ βασιλέως ἐνέβαλεν εἰς σοβαρὰς σκέψεις τὴν ἐν Ἰσθμῷ Ἑλληνικὴν σύνοδον, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη κατὰ ξηρὰν μὲν ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν μικρὰ τάγματα νὰ καταλάβωσι τὴν στενὴν τῶν Θερμοπυλῶν δίοδον, κατὰ θάλασσαν δὲ αἱ τριήρεις νὰ συνοχθῶσι πλησίον τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ τοῦ πόρρω τῶν ἐγγὺς διαβάσεων (Ἡρόδ. Β.Η', § 1. Ἰσοκρ. Παναθ. § 206). Ὁ Λεωνίδας, καὶ περ προείδων τὴν εἱμαρμένην, ὑπετάγη μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν μεγαλοψυχίας εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ ἐκλογὴν τῆς συνόδου καὶ ἔσπευσεν εἰς Θερμοπύλας, θελήσας νὰ κρατύνῃ τὸ φρόνημα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ

Ἡ Οἴτη πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινομένη σχηματίζει δύο παρόδους κεχωρισμένας ἀπ' ἀλλήλων, ὧν ὑπέρκειται ἡ ἐκ 1374 γ.μ. κορυφή, Καλλίδρομον ὀνομαζομένη, τραχεῖα τελευτῶσα πρὸς ὀξεῖς καὶ ἀποτόμους κρημνοὺς μέχρι τῆς θαλάσσης, πρὸς ἣν ἀπολείπει στενωπὸν πύλην πλησίον τῶν θερμῶν θειούχων πηγῶν ἱερῶν τῷ Ἡρακλεῖ (Ἡρόδ. Ζ', 176), ἐξ ὧν Θερμοπύλαι, ἔχουσαι δυτικώτερον μὲν 60 βημάτων πλάτος (Liv. XXXVI, 15), ἐν δὲ τῷ στενῷ μόλις ἐπιδεχόμεναι ἁμάξης διάβασιν (Ἡρόδ. Ζ', 200), ἧς δεσπόζει τὸ Φρίκιον ὡς ἐκ τοῦ Στράβωνος (Β. 13, σ. 621) δηλοῦται:

Ἐκ τοῦ Φρικίου τοῦ ὑπὲρ Θερμοπυλῶν Λοκρικοῦ ὄρους.

Τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν κυρίως ἦσαν δύο· τὸ μὲν κατὰ τὴν Ἀλπηνὸν πόλιν, ἐσχάτην τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, ἐγγὺς τοῦ κατὰ τὸ ὄπισθεν στενωτάτου μέρους (Ἡρόδ. Β. 7, σ. 217. κ. 176), τὸ δὲ ἔμπροσθεν κατὰ τὸν Φοίνικα ποταμόν, παρὰ τὴν πόλιν Ἀνθήλην, οὗ τὸ πλάτος ἡμίπλεθρον (Ἡρόδ. Β. 7, κ. 175, 200). Πᾶσα δὲ ἡ ἔκτασις τῆς διεξόδου ἦν 48 σταδίων καὶ περιορίζετο ὑπὸ τῆς θαλάσσης, βαθέων ἑλῶν (Παυσαν. Β. I, § 849) καὶ τῶν ἀπροσπελάστων κατωφερῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους (Ἀππιαν. Συρ. σ. 97 ἐκδ. Ἔρρ. Στεφ.)· πολλάκις ὅμως κατὰ Στράβωνα (Β. θ', § 428) ἡ ὀχυρὰ αὕτη διέξοδος ἐφθείρετο ἀπὸ χειμάρρους ἢ στάσιμα ὕδατα μέχρι τῆς εὐρείας Τραχινίας χώρας οἰκου-

μένης ἀπὸ τοὺς Μολιεῖς (Ἡρ. Β.Ζ', § 199. Θουκ. Β.Γ', κεφ. 92. Palmer. exercit in optim. aut. p. 275).

Πρὸς εὐχερῆ κατανόησιν τῆς στρατιωτικῆς θέσεως, δίδομεν πιστὴν περιγραφὴν τῆς ἀπὸ Φωκίδος εἰς Θεσσαλίαν διεξόδου, καθ' ἣν διὰ τῶν Λοκρῶν συναντῶμεν τὴν Ἄλπηνον, κειμένην ἐγγύτατα τῆς θαλάσσης καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στενοῦ καλῶς ὀχυρωμένου (Αἰσχ. παραπρεσβ. § 416). Ἡ ὁδὸς προσφέρει κατ' ἀρχὰς τὸ ἀναγκαῖον πλάτος εἰς διάβασιν μιᾶς μόνης ἁμάξης, μεθ' ἣν ἐκτείνεται εἰς ἑλώδεις τόπους ἀποτελουμένους ἐκ τῶν θαλασσίων ὑδάτων καὶ εἰς βράχους ἀποκρήμνους ἀποπερατοῦντας τὴν ὁρογραμμὴν τῆς Οἴτης. Ἅμα τῇ ἐξ Ἀλπήνου ἐξόδῳ συναντῶμεν, κατ' ἀριστερὰν ὀγκόλιθον ἀφιερωμένον τῷ Μελαμπύγῳ Ἡρακλεῖ, ἔνθα ἀποπερατοῦται ὁδός τις φέρουσα εἰς τὸ ὕψος τοῦ ὄρους, περὶ ἧς θὰ διαλάβωμεν κατωτέρω. Πορρώτερον ὁέουσι θερμὰ ὕδατα (Στράβ. Liv, καὶ λ), μεθ' ἃ ἡ Ἀνθήλη κώμη. Λόφος μικρὸς καὶ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπου οἱ Ἀμφικτύονες κατ' ἔτος ἐποίουν τὰς συνελεύσεις αὐτῶν, διακρίνονται εἰς τὴν περιβάλλουσαν αὐτὴν πεδιάδα, ἐξ ἧς εὑρίσκομεν ὁδὸν ἢ κάλλιον εἰπεῖν ὕψωμα γῆς 7—8 ποδῶν πλάτους· Ἐνταῦθα οἱ Φωκεῖς ἀνήγειραν ποτε τεῖχος ἵνα προφυλάττωνται ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Θεσσαλῶν. Ἀφ' οὗ δὲ διαβῇ τις τὸν Φοίνικα, μεθ' οὗ ἑνοῦται ὁ Ἀσωπός, ἀπαντᾷ τὴν τελευταίαν στενὴν διάβασιν, ἧς τὸ πλάτος ἠδύπλεθρον, μεθ' ἣν ἡ ὁδὸς πλατύνεται μέχρι τῆς Τραχινίας, παριστανούσης θέαν πεδιάδος ἀρδευομένης ἀπὸ τὸν Σπερχειὸν καὶ ἑτέρους μικροὺς ποταμούς. Ἐκ ταύτης τῆς Τραχινίας πεδιάδος εἶχε τὴν ἀρχὴν ἡ στενωπὸς Ἀνόπαια ὀνομαζομένη καὶ ἀποπερατουμένη μετὰ διαφόρους ὀρεινὰς περιστροφὰς πλησίον τῆς Ἀλπήνου.

Παρὰ τὰς Θερμοπύλας, ἐκτὸς τοῦ τείχους τῶν Φωκέων, ἦσαν πύλαι καὶ φρούριον τῶν Λοκρῶν ἐντὸς τῶν στενῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, Νίκαια καλούμενον (Στράβ. Β. 6, σ. 428). Ὁ Αἰσχίνης (παραπρεσβ.) ἀναφέρει τὴν Νίκαιαν λέγων:

> Ὁ Ἀλπηνός, τὸ θρόνιον καὶ ἡ Νίκαια
> ἦσαν τὰ τῶν παρόδων
> τῶν ἐς Πύλας χωρία κύρια.

Ὁ δὲ Δημοσθένης λόγον περὶ Φιλίππου ποιούμενος (ἐπιστολή § 2) ἐκφράζεται οὕτω:

> ὑποπτεύεται ὑπὸ Θηβαίων,
> Νίκαιαν μὲν φρουρᾷ κατέχων,
> εἰς δὲ τὴν Ἀμφικτυονικὴν εἰσδεδυκώς.

Εὐκρινέστερον περὶ Νικαίας ἀποφαίνεται ὁ Λίβιος (18, 5, 32) ὅτι ἔκειτο παρὰ τὸν Δαλιακὸν κόλπον. Τῇ θέσει ἐφαρμόζεται ὁ μὲν Ἄνω Μῶλος ἀναμφιβόλως πρὸς τὸ ἀρχαῖον φρούριον, ὁ δὲ Κάτω Μῶλος ἀκριβῶς πρὸς τὸν λιμένα τῆς Νικαίας, ὁπόθεν ἄρχεται ἡ δίοδος (Γκέλλ. σ. 238.)

Κατὰ δὲ τὸν Λήκιον (Σ. 10 σ. 63) ἐπὶ τῆς Καλλιδρομίου γραμμῆς σώζονται λείψανα τριῶν ἔτι φρουρίων Τιχίου, Καλλιδρόμου καὶ Ῥοδουντίας. Οὕτως εἶχον οἱ Θερμοπύλαι, καταστᾶσαι σήμερον ἐκ τῆς ἐπισωρεύσεως τῆς ἰλύος τῶν ποταμῶν καὶ τῆς ἄμμου τῆς θαλάσσης ὀχυρὸν πεδίον.

ΔΥΝΑΜΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ὁ Λεωνίδας ἐν τάχει βαίνων ἐνθαρρύνει αὐτοπροσώπως τὰς πόλεις, ὧν αἱ Θῆβαι προθύμως κατ' αὐτὴν τὴν διέλευσιν δίδουσι τετρακοσίους ἄνδρας κατὰ μὲν τὸν Πλούταρχον ὑπὸ τὸν Ἀνάξανδρον, κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον ὑπὸ τὸν Λεοντιάδην, μεθ' ὧν κατά τε τὸν Ἡρόδοτον καὶ Διόδωρον ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἔνθα ἀλληλοδιαδόχως κατέφθασαν πεντακόσιοι Τεγεᾶται, πεντακόσιοι Μαντινεῖς, ἑκατὸν εἴκοσι Ὀρχομένιοι, χίλιοι Ἀρκάδες, τετρακόσιοι Κορίνθιοι, διακόσιοι Φλιούντιοι, ὀγδοήκοντα Μυκήνιοι, ἑπτακόσιοι Θεσπιεῖς, χίλιοι Φωκεῖς καὶ πανδημεὶ τὸ μικρὸν ἔθνος τῶν Λοκροπουντίων.

Περὶ τοῦ ἀφισβητουμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐν Θερμοπύλαις Ἑλλήνων οἱ τρεῖς ἀρχαῖοι ἱστοριογράφοι ἀποφαίνονται ἀκριβῶς κατὰ τὸν ἑπόμενον πίνακα:

Στρατεύματα τῆς Πελοποννήσου

Καθ' Ἡρόδοτον		*Παυσανίαν*		*Διόδωρον*	
Σπαρτιάται	300	Σπαρτ.	300	Σπαρτ.	300
Τεγεάται	500	Τεγεάται	500	Λακεδαιμόν.	700
Μαντινεῖς	500	Μαν.	500		
Ὀρχομένιοι	120	Ὀρχ.	120		
Ἀρκάδες	1000	Ἀρκ.	1000		
Κορίνθιοι	400	Κορινθ.	400		
Φλιούντιοι	200	Φλιούντ.	200	Ἄλλα ἔθνη τῆς	
Μυκήνιοι	80	Μυκ.	80	Πελοπον.	3000
Ἐν ὅλῳ	3100	Ἐν ὅλῳ	3100	Ἐν ὅλῳ	4000

Στρατεύματα τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Καθ' Ἡρόδοτον		*Παυσανίαν*		*Διόδωρον*	
Θεσπιεῖς	700	Θεσπ.	700	Μιλήσιοι	1000
Θηβαῖοι	400	Θηβ.	400	Θηβ.	400
Φωκεῖς	1000	Φωκ.	1000	Φωκ.	1000
Λοκροπούντιοι		Λοκροπ	6000	Λοκροπ.	1000
Ἐν ὅλῳ	2100	Ἐν ὅλῳ	8100	Ἐν ὅλῳ	3400
Πρόσθε καὶ τοὺς ἄνω Πελοποννησ.	3100	«	3100	«	4000
Τὸ ὅλον	5200	Τὸ ὅλον	11200	Τὸ ὅλον	7400

Οὕτω κατὰ τὸν Ἡρόδοτον αἱ πόλεις τῆς Πελοποννήσου ἔδωκαν 3100 στρατιῶτας, οἱ Θεσπιεῖς ἑπτακοσίους, οἱ Θηβαῖοι τετρακοσίους, οἱ Φωκεῖς χιλίους καὶ μὴ ἀριθμῶν τοὺς πανδημεὶ ἐκστρατεύσαντας Λοκροπουντίους, ἀναβιβάζει τοὺς Ἕλληνας εἰς πέντε χιλιάδας διακοσίους. Ὁ Παυσανίας ἀκολουθῶν διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου Ἕλληνας τὸν ἀριθμὸν τοῦ Ἡροδότου, συμπεραίνει ὅτι οἱ Λοκροὶ ἦσαν ἓξ χιλιάδες καὶ καὶ δίδει ἐν ὅλῳ ἑνδεκα χιλιάδας διακοσίους.

Κατὰ δὲ τὸν Διόδωρον ὁ Λεωνίδας ἀφίκετο εἰς Θερμοπύλας μετὰ τεσσάρων χιλιάδων ἀνδρῶν, ὧν τριακόσιοι ἦσαν Σπαρτιάται καὶ ἑπτακόσιοι Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἐπιφέρει ὅτι τὸ σῶμα τοῦτο ἐνισχύθη μετὰ μικρὸν ἀπὸ χιλίους Μιλησίους, τετρακοσίους Θηβαίους, χιλίους Λοκροὺς καὶ ἰσαρίθμους Φωκεῖς, ἐν ὅλῳ ἑπτὰ χιλιάδας τετρακοσίους Ἕλληνας. Ἐξ ἄλλου ὁ Ἰουστῖνος (Βιβλ. Β' κεφ. ια'.), μεθ' οὗ συμφωνοῦσι πολλοὶ συγγραφεῖς, ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Λεωνίδας εἶχε μόνον τέσσαρας χιλιάδας. Αἱ ἀμφιβολίαι ἤθελον ἴσως διαλυθῆ, ἂν ἐσώζοντο πᾶσαι αἱ μετὰ ταῦτα χαραχθεῖσαι ἐπιγραφαὶ ἐπὶ πέντε στηλῶν τεθειμένων εἰς Θερμοπύλας (Στραβ. Β'. Θ' § 429).

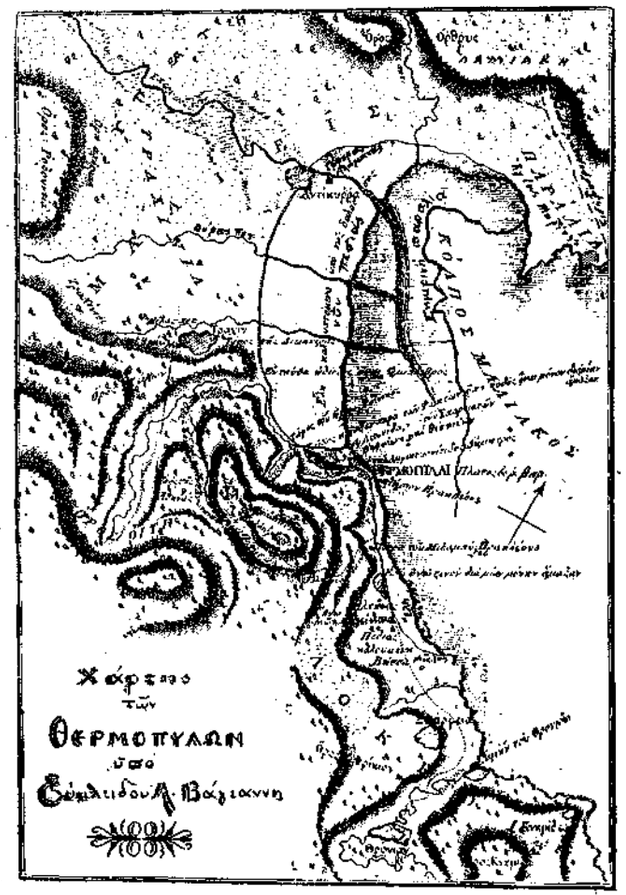

Φανερὸν ὅτι ὁ Ἰουστῖνος δοὺς εἰς τὸν Λεωνίδαν μόνον 4000 Ἕλληνας, ἐστηρίχθη εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν ἐπιγραφὴν πρὸς τιμὴν τῶν Πελοποννησίων, ἐνῷ ὁ Ἡρόδοτος, καίπερ μὴ σημειώνων τὸν ἀριθμὸν τῶν Λοκρῶν, ὁρίζει 3100 ἐξ ὅλων τῶν δήμων τῆς Πελοποννήσου. Εἰς τὸν Παυσανίαν συμπεραίνοντα, ἀντιτίθεται ὁ Στράβων μαρτυρῶν ὅτι ὁ Λεωνίδας ἔλαβεν ὀλίγους ἄνδρας ἀπὸ τοὺς περιξ δήμους. Ὁ Διόδωρος ἀναφέρων ἐν τῇ διηγήσει (Β. ια' § 8) τοὺς Θεσπιεῖς ἀντὶ τούτων ἀπαριθμεῖ (Β. ΙΑ' § 6) χιλίους Μιλησίους, ἀλλ' εἰς τὴν Στερεὰν οὐδεὶς δῆμος ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα ἦν τότε γνωστός, ἐξ οὗ ὁ Πολμίερος (exercit. p. 103) ὑποθέτει ἀντὶ Μιλησίων τοὺς Μαλιεῖς· τούτων ὅμως ὑποταχθέντων κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν Ξέρξην (Διοδ. αὐτ. § 3) καὶ ἐπειδὴ οἰκοῦντες τόπον ἀνεψγμένον ἦν ἀδύνατον νὰ λάβωσιν ὅπλα ἐναντίον ἔθνους πρὸς ὃ ὡρκίσθησαν ὑποταγήν, πρέπει εἰς τὸ κείμενον τοῦ Διοδώρου ν' ἀναγινώσκωμεν ἀντὶ χιλίων Μιλησίων τοὺς ἑπτακοσίους Θεσπιεῖς. Συμβιβάζοντες τὰς ἀνωτέρω γνώμας παρατηροῦμεν ὅτι ἑπτὰ περίπου χιλιάδες Ἕλληνες συνεκεντρώθησαν εἰς Θερμοπύλας, ὧν τὰ στενὰ οἱ τριακόσιοι Σπαρτιάται μετὰ τῶν οἰκειοθελῶς παραμεινάντων Θεσπιέων καὶ Θηβαίων ὑπεστήριξαν μετ' ἀπαραμίλλου ἐθελοθυσίας.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ

Ὁ Λεωνίδας ἐπισκοπήσας τὴν διάβασιν τῶν Θερμοπυλῶν ἐτάχθη μετὰ τῶν Θηβαίων πλησίον τῆς Ἀνθήλης (Παυσαν. Βιβλ. Ζ' § 55. Liv. ibi θ.) καὶ μετ' ἐπιθεώρησιν τοῦ τείχους τῶν Φωκέων ἐξησφάλισε τὰ ἔμπροσθεν μέρη διὰ μικτῶν στρατευμάτων, ἵν' ἀποφύγῃ τοὺς πλησιασμοὺς καὶ παρέταξεν ἰσχυρὰν δύναμιν πρὸ τῆς Τραχινίας πεδιάδος πρὸς φρούρησιν τῆς ἐντεῦθεν ἀνερχομένης Ἀνοπαίας στενωποῦ, ἣν κατόπιν ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς προσελθόντας χιλίους Φωκεῖς, οὓς ἔταξεν εἰς τὰ ὕψη τοῦ ὄρους, μεθ' οὗ συνεκτείνωνει διὰ προφυλακῶν.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου στρατιωτικὴν διάταξιν ἐθεάθησαν τὰ βαρβαρικὰ στρατεύματα καλύπτοντα τὴν Τραχινίαν χώραν καὶ ἱππεῖς Πέρσαι κατοπτεύοντες τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, οὗ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀπετέλουν οἱ Σπαρτιᾶται ἀσκούμενοι οἱ μὲν εἰς τὴν παλαίστραν, οἱ δὲ εἰς καλλωπισμὸν τῆς κόμης, ἧς πρῶτον ἐπεμελοῦντο εἰς παρόμοια εἴδη κινδύνων.

Ἔκπληκτος ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἑτοιμότητα τῶν ὀλίγων Ἑλλήνων, τὴν πέμπτην ἡμέραν διατάσσει τὰ σώματα τῶν Μήδων καὶ Κισσίων ἵν' ἀγάγωσιν αὐτοὺς ζῶντας. Αἱ προφυλακαὶ ἐν σπουδῇ εἰδοποιοῦσι τὸν Λεωνίδαν ὅτι οἱ ἐχθροὶ εὑρίσκονται ἤδη πλησίον καὶ οἱ Ἕλληνες παραχρῆμα ἐξελθόντες τῶν χαρακωμάτων τάσσονται ἀντιμέτωποι τῶν μετὰ μανίας ἐπιτιθέντων Μήδων. Αἱ πρῶται γραμμαὶ πίπτουσι καὶ αἱ διαδεχθεῖσαι αὐτὰς κατατρυπηθεῖσαι ἀπὸ τὰ δόρατα τῶν Ἑλλήνων, δοκιμά-

ζουσι τὴν αὐτὴν τύχην. Οἱ Ἕλληνες συνεσφυγμένοι καὶ ἀπὸ μεγάλας ἀσπίδας καλυπτόμενοι παρρησιάζουσι μέτωπον πεπυκνωμένον ἀπὸ μακρὰ δόρατα. Μετ' ἀνωφελεῖς ἐπιθέσεις οἱ Μῆδοι φθαρέντες ἀντικαθίστανται κατὰ Διόδωρον διὰ τῶν ἀθανάτων. Ἡ μάχη καθίσταται μᾶλλον θανατηφόρος. Ἡ ἀνδρεία ἑκατέρωθεν ἀναπτύσσεται ἀπαραμίλλως, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες τὸν ὄγκον τοῦ ἐχθροῦ ἰσοφαρίζουσι διὰ τῆς στρατιωτικῆς ἀρετῆς, τοποθεσίας καὶ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὅπλων (Ἡρδ. Β. Ζ', § 211). Μετὰ μικρὸν τὸ σῶμα τῶν ἀθανάτων στρέφει τὰ νῶτα καὶ ὁ ἀλλαζὼν βασιλεὺς καθίσταται ἐπόπτης τῆς φυγῆς αὐτῶν (Ἀναχ. Μ.Β'. τμ.Β' § λα'.) Τὴν ἐπομένην ἡ σύγκρουσις οὐδεμίαν ἔκβασιν εἶχε καὶ ἐνῷ ὁ Ξέρξης εὑρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ ἀνησυχίᾳ, Μηλιεύς τις Ἐφιάλτης ὀνόματι τοῦ Εὐρυδήμου, προσελθὼν προδίδει τὴν Ἀνόπαιαν στενωπὸν καὶ γίνεται ὁδηγὸς τοῦ ὑπὸ τὸν Ὑδάρνην σώματος πρὸς τὸ ὄρος. Κατ' ἀρχὰς τῆς νυκτὸς ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ ἀναχωρήσαντες διέρχονται τὸ δάτος τῶν δρυῶν καὶ διὰ τῆς ἀτραποῦ διευθύνονται πρὸς τὰς κλιτίας τὰς ὑπὸ τῶν Φωκέων φυλαττομένας. Οἱ Φωκεῖς μετ' ἀντίστασιν κατέλαβον τὰ ἐγγὺς ὑψώματα ἐγκαταλείψαντες τὴν στενωπόν (Ἀναχ. Μ. Β'. τμ. § λβ'.), δι' ἧς οἱ Πέρσαι ὁδοιποροῦντες κατήρχοντο πρὸς τὴν Ἀλπηνὸν κατὰ τὴν Μελάμπιγα πέτραν καὶ κατὰ τὰς Κερκώπων ἕδρας (1), ἔνθα ἦν τὸ στενώτατον αὐτῆς.

ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΘΕΛΟΘΥΣΙΑ

Ὁ Λεωνίδας πληροφορηθεὶς ἐκ τῶν προφυλακῶν τήν τε ἄνοδον τῶν βαρβάρων καὶ τὴν ἔκβασιν τῆς μετὰ τῶν Φωκέων συγκρούσεως αὐτῶν, συγκροτεῖ συμβούλιον καὶ συνιστᾷ εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῶν Ἑλληνικῶν ταγμάτων ν' ἀπέλθωσι ταχέως καθ' ὅσον ἡ περαιτέρω διαμονὴ αὐτῶν ἔσεται ἀνωφελὴς θυσία (Ἡρ. αὐτόθι. Ἰουστ. Βιβλ. Β'. κεφ. ια'). Οἱ Θεσπιεῖς παρρησίᾳ ἐβεβαίωσαν τὸν Λεωνίδαν ὅτι εἶνε διατεθειμένοι νὰ μὴ ἐγκαταλείψωσι μόνους τοὺς Σπαρτιάτας καὶ οἱ Θηβαῖοι ὅτι θὰ μεθέξωσι τῆς τύχης αὐτῶν (Ἡρ. βλ. 7 κεφ. 222. Πλούταρχος περὶ κακοηθείας Ἡροδότου § 865). Τὸ λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων στράτευμα εἶχε καιρὸν νὰ ἐξέλθῃ τῶν στενῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Λεωνίδας παρεσκευάζετο εἰς τὴν τολμηροτέραν τῶν ἐπιχειρήσεων. Καλέσας τοὺς οἰκειοθελῶς μείναντας ἀρχηγοὺς τῶν Θεσπιέων καὶ Θηβαίων περιττὸν εἶνε, λέγει, νὰ μαχώμεθα πλέον ἐν τοῖς στενοῖς, ἀπαραίτητον νὰ ὁρμήσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν σκηνὴν τοῦ βασιλέως καὶ ἢ νὰ θυσιάσωμεν αὐτὸν ἢ ν' ἀπολεσθῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου· καὶ τούτων νευσάντων στραφεὶς πρὸς τὸ στράτευμα, δειπνήσατε, ἐπιλέγει, λιτῶς διότι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν δειπνήσει παρὰ τῷ Πλούτωνι (Ἀναχ. Μ. Β' Τμ. Β' § λγ'). Κατὰ τὸ μεσονύκτιον οἱ Ἕλληνες ἐξελθόντες τοῦ στενοῦ προχωροῦσι βιαίως εἰς τὴν πεδιάδα, ἀνατρέπουσι τὰς προφυλακὰς καὶ διασκορπίζονται εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Ἡ σφαγὴ εἰς πᾶν βῆμα εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἐνέπνεε φρίκην. Τὰς κατ' ἀρχὰς φήμας σιγηλὰς διεδέχθησαν κραυγαὶ τρομεραὶ ἀναγγέλλουσαι τὴν φθορὰν τοῦ ὑπὸ τὸν Ὑδάρνην στρατεύματος ὑπὸ τὰς φρικωδεστέρας περιστάσεις. Οἱ γενναιότεροι τῶν Περσῶν εἰς τὰς φωνὰς τῶν ἰδίων στρατηγῶν μὴ γνωρίζοντες ποῦ νὰ φέρωσι τὰ βήματα αὐτῶν ἢ νὰ διευθύνωσι τὰ ὅπλα, ἔπιπτον κατὰ τύχην εἰς συμπλοκὰς καὶ ἐφθείροντο ὑπ' ἀλλήλων, μέχρις οὗ αἱ πρῶται ἡλιακαὶ ἀκτῖνες προέβαλον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὑπὸ πανικοῦ καταληφθέντος βασιλέως τὸν σμικρότατον ἀριθμὸν τῶν νικητῶν. Οἱ βάρβαροι ἐν ἀνοικτῷ πεδίῳ παραταχθέντες μάχονται πανταχόθεν πρὸς τοὺς ὀλίγους Ἕλληνας. Πίπτει ὁ Λεωνίδας ἀπὸ χάλαζαν βελῶν καὶ συγκροτεῖται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ πεισματώδης φονικωτάτη καὶ φρικωδεστάτη μάχη μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἀνδρειοτέρων ταγμάτων τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος. Δύο ἀδελφοὶ τοῦ Ξέρξου, εὐάριθμοι ἐπίσημοι Πέρσαι καὶ πολλοὶ Σπαρτιάται πίπτουσιν. Ἀλλ' ἡ νίκη ἐπιφυλάσσει τὴν δάφνην εἰς τοὺς κατακόπους Ἕλληνας, οἵτινες μεθ' ὅλην τὴν ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεων, ἐγείρουσι τὸν στρατηγὸν αὐτῶν, ἀποδιώκουσιν, ὀπισθοδρομοῦντες, τετράκις τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὸ στενὸν πηδῶσι τὸ χαράκωμα καὶ ἵστανται ἐπὶ τοῦ μικροῦ λόφου, πλησίον τῆς Ἀνθήλης εὑρισκομένου. Ἐκεῖ ταχθέντες ἀνθίστανται ἐπί τινας ἔτι στιγμὰς κατὰ τῶν ἀκολουθούντων αὐτοὺς στρατευμάτων καὶ καθ' ἣν ὁ Ὑδάρνης ἤγαγεν ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ καλύπτοντες ὑπὸ νεφέλης ἐχθρικῶν βελῶν (Ἡρδ. Β. 7, κ. 216—225).

Η ΤΙΜΗ

Ἡ ἀπόφασις νὰ πέσωσιν εἰς τὰς Θερμοπύλας ἦν εἰς μὲν τοὺς Θεσπιεῖς καὶ Θηβαίους προβεβουλευμένη ἐκπληρωθεῖσα τόσον οἰκειοθελῶς ὅσον καὶ σταθερῶς, εἰς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας ἐξωτερικὴ ὁρμὴ γενναιοκαρδίας καὶ ἀρετῆς.

Ὁ Λεωνίδας ὑπετάγη εἰς τοὺς νόμους τῆς Σπάρτης καὶ ὁ Ἀνάξανδρος ἑκουσίως καὶ παρὰ τὴν γενικὴν συμβουλὴν τοῦ στρατηγοῦ παραμείνας ὑψώθη ὑπεράνω τῆς ἐπαρθείσης Λακεδαίμονος, ἐνῷ ὁ τρόπος τῆς ἐθελοθυσίας τῶν Θεσπιέων θαμβοῖ καὶ αὐτὴν τὴν περὶ Ἐλευθερίαν ἀρετὴν τῶν Πλαταιέων. Οὕτω αἱ ψυχαὶ τῶν τριῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνυψώθησαν μέχρι σημείου, καθ' ὃ ἡ ἀγάπη τῆς δόξης, ὁ ἔρως τῆς πατρίδος, πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ ἀνῆλθον εἰς σφοδροτάτην ἐπιθυμίαν μιμήσεως.

Ἡ βαρβαρικὴ πληθύς, ὡς κόνις ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου διασκορπισθεῖσα, ἠφανίσθη ἐξ Ἑλλάδος, ἧς τὰ τέκνα συνελθόντα προσφέρουσι θυσίαν ὑψηλὴν καὶ ἀνήκουστον, δι' ἧς ἐξυμνοῦσι τὰς φιλοπάτριδας τῶν Θερμοπυλῶν καρδίας, ὧν ἡ μνήμη θέλει γεραίρει τὰ ἐμψυχωμένα ἐθνικὰ φρονήματα καὶ παραμένει διὰ τῶν αἰώνων παράδειγμα σεβασμοῦ, θαυμασμοῦ καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἡ Σπάρτη ἀναδεικνύεται ἀνθάμιλλος πρὸς τὸν Μαραθῶνα χαράξασα τὸ ἐπίγραμμα:

> Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
> κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

Ἀλλαζὼν ὅμως θέλει νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω τῶν ἄλλων διδάσκουσα τὸ μυστήριον τῆς δυνάμεως αὐτῆς ὡς ἐφεξῆς:

> Μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
> ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.

Ἀλλ' αὕτη ἡ ἐπιγεγραμμένη ὁμολογία τοῦ Ἡροδότου προδήλως διαστρέφει τὴν ἀλήθειαν, καθ' ὅσον ἐν Θερμοπύλαις ἐμάχοντο Πελοποννήσιοι μὲν 3100, ὁ δὲ Λεωνίδας συμβουλεύσας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἐκράτησε μόνον τοὺς Σπαρτιάτας καὶ τοὺς οἰκειοθελῶς μείναντας Θεσπιεῖς καὶ Θηβαίους, συνισταμένους χιλίους τετρακοσίους, ὧν πολλοὶ ἔπεσαν εἰς τὰς πρώτας προσβολὰς καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διοδώρου ὁ Λεωνίδας ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ τοῦ στρατοπέδου τῶν Περσῶν, ἔχων οὐχὶ πλείονας τῶν πεντακοσίων ἀνδρῶν (Διοδ. Βιβλ. ΙΑ' § 8—9).

Οἱ Θεσπιεῖς, καί περ ὑψωθέντες ὑπεράνω τῶν ἄλλων δι' ὅ,τι οἱ Σπαρτιᾶται ἄνω τοῦ ἑαυτοῦ των, οὐδ' αὐτῆς τῆς ἀγαθῆς φήμης ἐν τοῖς ἐπιγράμμασιν ἠξιώθησαν, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐκ τῶν ὑστέρων κριθέντες, ὁπότε ἐπεκράτησαν ἀλλοῖα ἐπιβεβλημένα αἰσθήματα, ἔδρεψαν πικρίας ἄνθ' ὧν ὁ μὲν Πλούταρχος ἀντεπεξέρχεται διὰ τῆς περὶ κακοηθείας τοῦ Ἡροδότου πραγματείας, ὁ δὲ Πίνδαρος τὰς περὶ ἐλευθερίας καὶ πολιτισμοῦ προμάχους πόλεις ἐξυμνῶν, ἀναμιμνήσκεται τῆς γενετείρας διὰ τῆς ἑπομένης θαυμασίας ἐλεγειακῆς στροφῆς.

> Τὸ δέ, Διοδότοιο παῖς μαχατὰν
> Εὐανθὲ' ἀπέπνευσας ἀλικίαν
> Προμάχων ἄν' ὅμιλον, ἔνθ' ἄριστοι
> Ἔσχον πολέμοι νεῖκος ἐσχάταις ἐλπίσιν·
> Ἔτλαν δὲ πένθος οὐ φατόν.
>
> (*Πινδ. Ἴσθμια Εἰδ. Ζ, 44*)

Πρόμαχος τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων ἔπεσεν ἐν Θερμοπύλαις καὶ ὁ Στρεψιάδης παῖς τοῦ Διοδότου ὁμωνύμου καὶ ἐκ μητρὸς συγγενοῦς τοῦ ἐν Ἰσθμίοις Παγκράτιον νενικηκότος, ἐξ οὗ ὁ ὁμνῳδὸς λαμβάνων ἀφορμὴν ἐξιστορεῖ «σὺ δὲ ὦ παῖ Διοδότου ἐν τῷ κρατίστῳ τῆς ἡλικίας ἀπήλλαξας μέγιστον πένθος τοῖς σεαυτοῦ καταλιπὼν οἰκείοις, πεσὼν ἐν προμάχοις, ἔνθα οἱ ἄριστοι μέχρι τῶν ἐσχάτων ἐλπίδων ἀμιλλῶνται περὶ νίκης». Ἀλλ' ἐκ τῶν Πανελληνίων ὕμνων τοῦ Πινδάρου, τῆς συγκεχημένης γλώσσης τοῦ Διοδώρου καὶ αὐτῆς τῆς ἀντιφασκούσης παθητικῆς γραφίδος τοῦ Ἡροδότου, ἐξάγεται ὅτι οἱ Θηβαῖοι ἐν Θερμοπύλαις οὐ μόνον ἐν προμάχοις ἔπεσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐφόδους μετὰ λύσσης κατὰ τῶν βαρβάρων ὥρμησαν καὶ διασχίζοντες τὸ νέφος τοῦ πολέμου καὶ ἀποκρούοντες τὸν ὄγκον τοῦ ἐχθροῦ ἐδέχθησαν ἐπὶ τοῦ στήθους χάλαζαν βελῶν, δι' ὧν ἐπεκόσμησαν δάφναις ἑαυτοὺς καὶ Πατρίδα καὶ ὧν τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα ἐπειράθησαν νὰ ἐπισκιάσωσιν ἥ τε διαμάχη τῆς ὁμόρου νύμφης καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν λογίων αὐτῆς καὶ τῶν ἐκεῖθεν τοῦ Ἰσθμοῦ ἀντιζήλων συστηματικὴ δυσφήμισις, συνῳδὰ τῷ πνεύματι τοῦ Θουκυδίδου (Βιβ. Ε' κ. 89) ἐξόχως ἀποφαινομένου «δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ οἱ προὔχοντες πράσσουσι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσι» καὶ ἐξ ἧς ἡ προαχθεῖσα συγκριτικὴ μελέτη χαράσσει τῷ ἱστοριοδίφῃ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ἀπονέμουσα ἄνευ πάθους τὸ δίκαιον.

Θήβαις

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ Α. ΒΑΓΙΑΝΝΗΣ

SONETTO

Τί στέκεσαι χλωμὴ κι' ἀποσβυσμένη;
Τὸν οὐρανὸ φοβᾶσαι ποῦ μουγκρίζει,
Τὴν ἀστραπὴ ποῦ ἀπ' τὰ νέφη βγαίνει
Σὰν φίδι μέσ' 'στὰ πεῦκα ποῦ σφυρίζει;

Νὰ ἤξερες 'στὸ νοῦ μου τί συμβαίνει,
Τί τρικυμία μέσα μου μαυρίζει
Καὶ κάθε μου' ἰδέα τρομαγμένη
Σὰν ἀστραπὴ φριχτὴ πῶς λαμπυρίζει!

Σύννεφα καὶ φωτιὰ μέσ' 'στὸ κεφάλι
Μὲ τυραννοῦν κι' ἡ σκέψι μου θολώνει
Κι' αἰσθάνομαι φριχτὴ θανάτου ζάλη.

Μέσ' 'στὴν καρδιά μου λύσσαξαν οἱ πόνοι
Σὰν λύκοι μέσ' σὲ χειμωνιὰ μεγάλη
Ποῦ γύρω τους δὲν βλέπουν παρὰ χιόνι

Γιῶργος Θωμαΐδης

1) Οἱ Κέρκωπες ἦσαν λῃσταί, τὰ στενὰ λυμαινόμενοι καὶ ὑπὸ Ἡρακλέους τρεπωθέντες.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Τοῦτο γὰρ ἀθάνατον φωνοῖεν ἕρπει.
Εἴης εὖ εἰπὴ τι καὶ πάγκαρπον
Ἐπὶ χθόνα καὶ διὰ πόντον βέβακεν.
Ἔργμάτην ἀκτὶς καλῶν ἄσβεστος αἰέν.

«ΠΙΝΔΑΡΟΣ»

I

Συνταποχρινόμενος εἰς τὸν φιλόφρονα σκοπὸν τῆς «Φύσεως» ἐκπροσωπούσης, ἐν εὐρεῖ κύκλῳ τὴν Ἑλληνικὴν πνευματικὴν κίνησιν, ἀποσπῶ ἐξ ἀνεκδότου μακρᾶς μελέτη περὶ τῶν συγχρόνων ἐθνικῶν ἀνδρῶν, ἐντυπώσεις τινὰς ἀτάκτως καὶ πενιχρῶς ἐνταῦθα διατυπουμένας.

Ο Γ. ΠΕΤΟΥΣΗΣ ΑΓΟΡΕΥΩΝ

Ἡ Ἑλλὰς διεξάγουσα τὴν ἀπεγνωσμένην ἐκείνην κατὰ τῆς βαρβαρικῆς κυριαρχίας πάλην, ἔπλαττε τὴν ἐπικρατεστέραν πάσης ἄλλης πόλεως χορδήν. Ὁ ἔρως τοῦ εὐκλεοῦς Καδμείου στόματος πρὸς τὴν ἐθνικὴν παλιγγενεσίαν καὶ τὴν μεταγενεστέραν τῶν ὁμοφύλων ἐλευθερίαν, ἀποτελεῖ τὸ μέγα καὶ φαεινὸν πλαίσιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται ὁ μέχρι σήμερον βίος τοῦ μεγαλουργοῦ ἀνδρὸς **ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΤΟΥΣΗ** ἑνὸς τῶν ἐνθουσιωδεστέρων ἐθνικῶν ἀνδρῶν, οὗ τὸ καθολικὸν πνεῦμα ἐπιπνέει ἐλευθερίαν συνειδήσεως καὶ ἐνεργείας καὶ καθορίζει τὸν σεβασμὸν τοῦ πολίτου πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ πλησίον ἐν πάσῃ αὐτοῦ οἰκογενειακῇ καὶ πολιτειακῇ σχέσει.

Ὁ Γεώργιος Πετούσης ἐγεννήθη ἐν Θήβαις κατὰ τὴν εὐκλεᾶ ἐποχὴν τῆς Ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἀνήκει κατὰ πνεῦμα εἰς τὴν γενεὰν τοῦ μεγάλου ἀγῶνος. Ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τὸν ἦχον τῶν παιάνων, ἐπήρθη ὁ νοῦς τοῦ παιδίου μέχρι τῶν εὐγενεστάτων ἰδεῶν καὶ τὸ φρόνημα αὐτοῦ ἐμορφώθη διὰ τῶν πατρῴων γενναίων αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐνδόξων ἀναμνήσεων. Ἡ παιδαγώγησις ὑπῆρξε πρότυπον ἐπιμελημένης καὶ χριστιανικῆς ἀνατροφῆς, ἡ δ' ἐκπαίδευσις ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς περαιώσεως τῶν Πανεπιστημιακῶν αὐτοῦ σπουδῶν, συνωδεύετο μετὰ πιστοποιητικῶν ἐξόχου ἀγωγῆς καὶ ἀρίστης παιδεύσεως. Τὴν ἐπιστήμην τοῦ Δικαίου ἐξήσκησε παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίοις, ἐν οἷς διακριθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ Θηβαϊκοῦ λαοῦ προσηκόντως ἐκτιμηθεὶς ἀνυψώθη Δημοτικὸς ἄρχων τῆς πόλεως, ἐξ ἧς μετὰ μικρὸν ἀντιπρόσωπος ὑποδειχθεὶς περιεβλήθη ταυτοχρόνως ἀμφότερα τὰ πολιτικὰ ἀξιώματα καὶ παραιτηθεὶς τῆς Δημοτικῆς ἀρχῆς, μετῴκησεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ἐν ᾗ ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κοινῶν τῆς Πατρίδος, κρατερῶς ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων, εἴτε ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν ἐν τῇ Βουλῇ, εἴτ' ἔξωθεν ὡς πολίτης, ὅτε λυσσαλέα ἀντίδρασις τῶν κρατούντων πολιτευτῶν, ἐστέρει τὸν ἄνδρα τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Ἀλλ' εὐγλωττία καὶ τόλμη ἐκ νέας ἡλικίας κάτοχος καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς εἰδήμων γενόμενος, ἀπέδειξε, ὅτι ὁ νοῦς κρείσσονα φέρει ἀποτελέσματα, ὡς μείζω μὲν ἐκ τῆς ψυχῆς ἢ τῆς ἡλικίας ἰσχὺν ἐνεῖναι:

κεῖνος γὰρ ἐν παισὶ νέος
ἐν δὲ βουλαῖς πρέσβυς.

II

Ἡ Φύσις, ἐπιλαθομένη τῆς συνήθους φειδοῦς, ὑπῆρξε δαψιλὴς εἰς χαρίσματα καὶ ἐν τῷ Γεωργίῳ Πετούσῃ ἔπλασε πρότυπον Βοιωτικῆς καλλονῆς.

Ἡ Ἑλληνικὴ τῆς μορφῆς εὐρυθμία, τὸ σύμμετρον τοῦ ἀναστήματος καὶ τὸ νεανικὸν κάλλος μετὰ τῆς χάριτος τοῦ μειδιάματος, διέθετον ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ψυχάς, ἐν ᾧ ἡ εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς διανοίας ἡ δύναμις, ἀναγκαῖα τούτων παρακολουθήματα, ἐμαρτύρουν ἐν αὐτῷ τὴν ἀδιάλειπτον δρᾶσιν τοῦ πνεύματος.

Ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος ὑπέταξε τὸν ἐξωτερικόν· ἡ διάνοια ἀπηλλαγὴ τῶν αἰσθήσεων τῆς δουλείας καὶ ὁ βίος αὐτοῦ ἤρξατο κατναλισκόμενος ὑπὸ μιᾶς ἀκαμάτου σκέψεως. Ἐπιμόνως δὲ προσηλωθεὶς εἰς τὴν ἔρευναν πολιτικῶν ἰδίᾳ ζητημάτων, εἰργάζετο ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ ὑπὸ τοιαύτην διηνεκῆ ἐπίδρασιν τῶν ἐνδομύχων διαλογισμῶν, ἡ μὲν ὄψις αὐτοῦ προσελάμβανε χρῶμα μελαγχολικοῦ ρεμβασμοῦ, ὁ δὲ χαρακτὴρ ἀεννάως περισπώμενος ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν μελετῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἀντιδράσεων ἐγένετο, τῆς ἡλικίας προϊούσης, σιωπηλὸς καὶ κάπως τραχὺς σύμβουλος.

Ἐντὸς ἡ ἀκατάσχετος τάσις πρὸς τὴν ἔρευναν, διέπλασε τὸν ὑπερέχοντα νοῦν, ὁ δὲ ρεμβασμὸς καὶ ὁ πόθος τῆς ἀπομονώσεως χαρακτηρίζει τὸ ἔξοχον τοῦ ἀνδρὸς πνεῦμα.

Ἡλίκαι ἀρεταὶ περικοσμοῦσι τὸν βλαστὸν τῆς Θηβαΐδος, μόνοι οἱ γνωρίσαντες μαρτυροῦσι ἀνομολογοῦντες τὸ ἀνεπίληπτον αὐτοῦ. Οἱ μὲν εἰδότες, ὡς δικηγόρον διατηροῦσιν ἑδραῖον τὸ φρόνημα περί τε τῆς ἐμβριθείας, τῆς χάριτος τοῦ λόγου, τῆς ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς βαθείας γνώσεως τῆς ἐπιστήμης, πάντες δὲ οἱ πολιτικοὶ ἡγέται, μεθ' ὑπερηφανείας συγκαταλέγουσι τὸν ἄνδρα μεταξὺ τῶν πρωτευόντων φίλων των καὶ ἐπιζητοῦσι τὴν περὶ τῶν πρακτέων γνώμην του. Κατ' ἐξοχὴν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ζητήμασι φαίνεται ἡγούμενος ἐν τῇ Βουλῇ, ἣν συγκρατεῖ διὰ τοῦ λόγου ἀναλύων τὰς σκέψεις του, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ εἰσδύσῃ μέχρι τῶν ἀδύτων τῆς ψυχῆς τῶν ἀντιπροσώπων, ψυχολογεῖ ἐπὶ πάντων τῶν αἰσθημάτων του καὶ ἐπιζητεῖ νὰ παρηγορήσῃ τὸν ἀκροαζόμενον λαὸν καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀρετῆς θάρρος καὶ ἐλπίδα διακηρύττων τοῖς πᾶσιν.

— Οἱ μεγάλοι τοῦ πνεύματος ἐργάται καὶ οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς ἀγαπῶσι τὴν Πατρίδα οὐχὶ διότι ἐμπνέομεν αὐτοῖς ἐνθουσιασμόν. Πρέπει μιμούμενοι τοὺς πατέρας ἡμῶν νὰ διασαλπίσωμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι δὲν ἀρκεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ δόξα τοῦ παρελθόντος, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ὑπὸ τὸ βάρος πατραγαθιῶν.

Ὁποία πολιτικὴ φιλοσοφία! ὁποία ψυχολογία θαυμαστή! Πιστὸς εἰς τὸν διπλοῦν ὅρκον αὐτοῦ ὡς πολίτου καὶ βουλευτοῦ ἐμμένει εἰς τὸ καθῆκον καὶ θέλει μετουσιωθῇ ὅλος εἰς νέον πολιτευτήν. Οὕτως ὡς πρόεδρος ἐξελεγκτικῆς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ἐπιτροπῆς, μετὰ παρρησίας ὁμολογεῖ ὅτι αἱ φατρίαι πανθ' ὅσα κακὰ παρασύρουσιν, ἀπὸ δὲ τῆς Προεδρικῆς ἐν τῇ Βουλῇ ἕδρας ἀνυψοῦται σύμβουλος τῶν κοινῶν συμφερόντων καὶ πληροῖ τοὺς ὅρους τελείου πολιτευτοῦ μετὰ καλλιλογίας συγκρατοῦντος τὸ Κοινοβούλιον, πρὸς ὃ ἀγορεύων ὑποδεικνύει μετὰ φρονήσεως ὁπόθεν τὸ Ἔθνος πάσχει καὶ τίνι λόγῳ ὁ κόλαξ καὶ συκοφάντης ὡς φιλόπατρις περισαλπίζεται ἐν ἐφημερίσι.

Αἱ ἰδιότητες αὐτοῦ ὡς πολιτευτοῦ φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς πρωτοτυπίας, ἡ μόνη δ' ἐπιθυμία ἡ κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐκδηλουμένη, εἶνε ἡ κατὰ συνείδησιν καὶ οὐχὶ χρήμασι ψηφοφορία καὶ τὸ ἐξέχον τοῦ ἀνδρὸς γνώρισμα ἡ προσπάθεια νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἠθικὴν ἐν τῇ πολιτικῇ.

Ὑπὲρ ποτε κατὰ τὸν ὑπὸ συνθήκας πόλεμον κατεθλίβετο βλέπων, ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἐν μέτρῳ διαφόρῳ ἕκαστος εἰργάζοντο περὶ κοινοβουλευτικῆς ἐπικρατήσεως. Ὁπότε δὲ ἐν μέσῳ τῶν ζοφερῶν σημείων καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μαρασμοῦ συνήλθεν ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιτελέσῃ ὕψιστον καθῆκον περὶ ἀποδοχῆς τῶν ὅρων τῆς συνθήκης, ἣν ἀπειργάσατο, καὶ ὁ λαὸς ἀθρόος ἀνέμενε πρότασίν τινα ἱκανοποιητικήν, ἀναστὰς ὁ ἐκ Θηβῶν πολιτευτὴς ἐν προφανεῖ συγκινήσει καὶ ἀπογοητεύσει, διαμαρτύρεται ἀπὸ τοῦ βήματος κατὰ τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὸ Ἔθνος ἥττης καὶ συνιστᾷ ἐνιαίαν ἐθνικὴν ἐνέργειαν «... ἡ Ἑλλὰς, ἐπιλέγει, δὲν ἡττήθη ἀλλὰ προπαρεσκευάσθη εἰς ἥτταν... μὴ ἐπιδιώκετε πολιτικοὺς ἀνταγωνισμοὺς καὶ ὑπουργικὰς κρίσεις ἐν τοιαύταις κρισίμοις περιστάσεσιν, ἀλλ' ἀποτελέσωμεν ἐνιαίαν Ἀντιπροσωπείαν καὶ διαμαρτυθῶμεν ἐνεργοῦντες μετὰ συνέσεως ὑπὲρ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἔθνους, ἀναλογιζόμενοι τὴν εὐθύνην, ἣν ὑπέχομεν ἀπέναντι τῆς πατρῴας ἱστορίας» καὶ ἐπιφέρει ἡ πρακτικογράφος «Φωνὴ» τοῦ Πειραιῶς (20 Σεπτεμβρίου) χειροκροτήματα ἐξ' ὅλων τῶν πολιτικῶν μερίδων καὶ ζωηραὶ ἐπευφημίαι ἐκ τῶν ἀκροατηρίων ἔστεψαν τοὺς εὐγενεῖς λόγους τοῦ ἀκραιφνοῦς καὶ φιλοπάτριδος Βουλευτοῦ, οὗ ὁ ἀπὸ τοῦ βήματος πλήρης στόμφου λόγος διεχύθη ὡς Ἐθνικὴ διαμαρτυρία καὶ ἀνακούφισις πρός τε τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τοῦ ΙΘ' αἰῶνος καὶ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν...», ἐξ ἧς λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἡ «Φωνὴ τῆς Κύπρου» ἐρωτᾷ τοὺς Πανέλληνας ὁποία θὰ ἦτο ἡ ἐλευθέρα γωνία καὶ ὁποῖον τὸ γόητρον τῆς δουλείας Ἑλλάδος, ἐὰν πάντες οἱ ἀντιπρόσωποι ἐνεπνέοντο ὑπὸ τῆς αὐτῆς πολιτικῆς ἰδέας, ὑφ' ἧς οἱ ἐνωτικοὶ λόγοι τοῦ ἐκ Θηβῶν πολιτευτοῦ;

Τὸ αὐτὸ Ἐθνικὸν πνεῦμα ἐμπνέει τὰς πολιτικὰς ἐνεργείας του, ἡ αὐτὴ πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὴν γενέτειραν ἀγάπη διήκει διὰ τῶν ὀλίγων γραμμῶν τῆς τελευταίας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διαμαρτυρίας του.

III

Ἡ Ἐθνικὴ ἐτυμηγορία, ἡ δεόντως καὶ ἀμεροληπτως τὴν ἀγνὴν καὶ ὑψηλὴν προαίρεσιν τῆς ψυχῆς ἐκτιμῶσα, παραδίδει τὸν τετιμημένον ἄνδρα εἰς τὴν Πανελλήνιον ἱστορίαν, ἧς αἱ δέλτοι ἀνοίγουσι μετὰ τῆς ἀναπεταθείσης ἀνὰ τὴν ἐριβώλακα Θεσσαλίαν σημαίας, ὑφ' ἧς τὰς πτυχὰς ἐτάχθη ὁ ὑπὲρ σφαδαζούσης ὁμοφύλου ἐξελθὼν Ἱερὸς τῶν Θηβαίων Λόχος, πιστὸς τηρητὴς τοῦ ὅρκου τῆς αὐτοθυσίας καὶ ἀγρυπνος φρουρὸς τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν αἴγλης.

Ὅτε ἐξηγέρθη ἡ Θεσσαλία, σύμπαν τὸ Ἔθνος ἐκλονίσθη καὶ ραγδαῖαι αἱ παραδόσεις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἐκάλουν τοὺς πάντας εἰς τὸν τετιμημένον ἀγῶνα. Ἀνηρπάγη ἡ ψυχὴ τῆς Θηβαΐδος καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ὅστις διέθεε τὴν πολέμαρχον Καδμείαν, εἰσώμμησεν ἀθρόος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Γεωργίου Πετούση. Βαθέως ὁ ἀνὴρ κατενύγη εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν τουρκικῶν ὁρδῶν καὶ ἀδυνατῶν ἐπὶ πλέον νὰ βαστάσῃ τὸ Θηβαϊκὸν Σῶμα ἐν ἀδρανείᾳ ἤρθη μετὰ τῆς ἑτέρας δυάδος, οἷς ὡς προορισμὸς ἔλαχεν ὁ εὐγενὴς κλῆρος τῆς συναρχηγίας, εἰς τὴν ἀληθῆ περιωπὴν τῆς ἐθνικῆς φιλοπατρίας. Εὐκρινῶς δὲ προβλέψας τὸ ὑπέρτατον καθῆκον τῆς ἀρωγῆς πρὸς ἀγρίως κατασφαζομένους ἀδελφοὺς, ἔκυψεν εἰς τὴν ἐνδόμυχον φωνὴν τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως, εἰς τὸν πόθον τοῦ Θηβαϊκοῦ λαοῦ καὶ ἐκάμφθη ὁ ἀλίγιστος Βοιωτάρχης πρὸ τοῦ κορυφωθέντος πόνου τοῦ ἀρηϊφίλου Γένους καὶ ἔσπευσεν ἔνθους ἵνα φιλήσῃ τὸ ὑπόδουλον χῶμα τῶν Θεσσαλικῶν πεδίων.

Εὐθαρσεῖς Ἱερολοχῖται ἀποδυόμενοι τὸν ἄνετον βίον καὶ τὴν ραστώνην, ἐξέρχονται εἰς τὴν πολυπαθῆ χώραν, ἵνα μεριμνῶσι τὰς κακουχίας ἀνίσου πολέμου καὶ προκινδυνεύσωσιν ὑπὲρ ἐλευθερίας. Τὰ ὄρη σκιρτοῦσιν ἐκ τοῦ σφρίγους τῆς λεβεντιᾶς των καὶ οἱ ἀδάμαστοι συναγωνισταὶ ὑπερηφάνως δειλιοῦντες τοὺς φερέλπιδας προμάχους. Τὸ ἐθνικὸν λάβαρον εὐπρόσωπον ἐκυμάνθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς κρατερᾶς πάλης ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἵστανται οἱ Βοιωτάρχαι ἐνθουσιῶντες τοὺς ἀκαταβλήτους πολεμιστάς. Ἀφειδοῦντες ζωῆς εἰς τὴν κραταίωσιν τοῦ ἀγῶνος, ἐνεψύχουν τὴν πάλην, ἐπύργουν τὸ φρόνημα καὶ ἐξῆπτον τὸν Πανελλήνιον ἐνθουσιασμὸν ἐκσπῶντα εἰς γενικὸν θρίαμβον τῶν Ὀλυμπίων ὅπλων τὰ ὑποβοηθοῦντα πυροβόλα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἐφ' οὗ ἐπισπώμενοι ἐκ φόβου μειζόνων περιπλοκῶν τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης συνετέλεσαν ὑπὲρ ταχείας ὑπὸ εὐαρέστους συνθήκας καταβέσεως τῆς ἀνημμένης πυρκαϊᾶς.

Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀναλαβοῦσα τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν ὑφισταμένων δυσχερειῶν, πέμπει ἀντιπροσώπους ἵνα βολιδοσκοπήσωσι τὰ πνεύματα καὶ διαπραγματευθῶσι μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπαναστατικῶν σωμάτων, ἀπάντων ἀφ' ἑτέρου συνελθόντων καὶ παραχωρησάντων τὴν ἀντιπροσωπείαν πρὸς τὸν Γεώργιον Πετούσην, μεθ' οὗ ἀπεφασίσθη ὅπως πάντες τὴν 19 Ἀπριλίου 1878 παρευρεθῶσιν εἰς Λουτρὸ τοῦ Σμοκόβου ἐνώπιον τῆς Διεθνοῦς αὐτοπροσωπείας.

Ὁ ἀναλαβὼν τὴν ἀντιπροσωπείαν εὔβουλος ἀνὴρ ἐν τῷ ὑψηλῷ αὐτοῦ φρονήματι καὶ τῷ γενναίῳ αἰσθήματι, ἐκ Σμοκόβου κατελθὼν εἰς Λουτρὸ ἐν πλήρει συναισθήσει τῆς ἀποστολῆς του, ἔστη πρὸ τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος ὡς Πανελλήνιος ἀντιπρόσωπος ἐμφορούμενος ὑπὸ μιᾶς καθαρᾶς ἰδέας, ἣν ἐν τῇ ῥύμῃ τοῦ λόγου μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ῥητορικῆς δεινότητος καὶ φλέγοντος αἰσθήματος, ἀνέπτυξε βροντοφωνήσας ἐν τῷ ἐπιλόγῳ.

— Οἱ ἐπὶ τούτων τῶν ὁρίων μέχρι τῶν Ὀλυμπίων μεθορίων περιφερόμενοι, εἰσὶν Ἕλληνες μαχόμενοι ὑπὲρ ἐλευθερίας δούλων ἀδελφῶν καὶ οὐχὶ ἄτακτα σώματα ὡς παρεστάθησαν ὑμῖν. Ἕλληνες εἰσὶν ἀρδεύοντες διὰ τοῦ αἵματός των ἐν τῇ εὐφόρῳ ταύτῃ χώρᾳ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀποδεικνύοντες εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν εἶνε τοσοῦτον ἐξηχρειωμένος καὶ τεταπεινωμένος τὸ φρόνημα, ὥστε νὰ προτιμᾷ τῆς ὑπὸ ὁμοφύλων καὶ ὁμοθρήσκων Πολιτείας τὴν διοίκησιν (τὴν κρατοῦσαν ἢ ἑτέρας ἰσχυρᾶς Δυνάμεως) ὑπ' ἀνθρώπων ξένων τὴν καταγωγήν, τὰ φρονήματα, τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν θρησκείαν.

Ἀπαντῶν ὁ Βλῶντ, Ἄγγλος ποσέγκος ἐν Θεσσαλονίκῃ, διαβεβαιοῖ τοὺς σωματάρχας καὶ λοιπούς, παρισταμένους, ὅτι οἱ Ἑλληνικοὶ πόθοι θέλουσι προστατευθῆ ἐκθύμως ἐν τῷ Βερολινείῳ συνεδρίῳ, συγχαίρων ἐν τέλει τὸν Γεώργιον Πετούσην, ὃν πλησιάσας ὁ ἐν Ἀθήναις Γ. Πρόξενος Μέρλιν, σφίγγει τὴν δεξιὰν τοῦ ἀνδρὸς χεῖρα καὶ ὑπόσχεται ὅτι μέχρι τῆς εὐνοϊκῆς λύσεως τοῦ ζητήματος οἱ ἐπαναστάται κάτοικοι θὰ τύχωσιν ἀμνηστείας· μεθ' ὃ πάντες οἱ σωματάρχαι ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος ἀσπάζοντες τὸν Βοιωτὸν Διπλωμάτην καὶ ἀποθαυμάζουσιν τὴν Ἀριστείδειον πολιτικὴν αὐταπάρνησιν τοῦ παραπλεύρως ἱσταμένου καὶ πρώτου ἀσπασμὸν ἀνταλλάξαντος πολεμάρχου Σπύρου Κουκούλεζα, ἀνδρὸς γενναίου καὶ φιλοπάτριδος.

Παρέκβασιν ἀναγκαίαν ποιοῦντες τὴν δε πολιτείαν τοῦ ἀνδρὸς ἐν συνοπτικῇ ἑρμηνείᾳ παραθέτω ἐκ τῆς ἀνεκδότου βιογραφίας γεγραμμένης ἐν ἀρχαϊζούσῃ γλώσσῃ:

Μεθ' ἡδονῆς ἀκούσασα ἡ ψυχὴ [τοῦ Σπύρου Κουκούλεζα] τὴν εὐκλεᾶ πατρῴαν ἀρετήν, τὴν μὲν ἑαυτοῦ εὐδαιμονίαν ραινομένην καὶ ἀρδευομένην, ὥσπερ δρόσῳ μαλακῇ κατέλιπε καὶ συμπαραλαβὼν τὸν εὐσταλῆ Ἱερὸν Λόχον κοινὴν καὶ δικαίαν χάριν ἔσχε καὶ ὡς ἀντίποινον τῶν πολλῶν αὐτοῦ δαπανῶν καὶ πόνων καλλίνικον ἔπαινον ἐξύφανεν ἡ Μοῖρα.

Ὅσον ὁ ἀετὸς λέγεται τῶν ὀρνίθων ἁπάντων ὑπερανεστηκέναι πτήσει οὕτω καὶ ὁ Κουκούλεζας ἰσχυρὸν ἐν ταῖς μάχαις προβέβληται ἔρυμα τοῖς ἐναντίοις.

Νῦν δὲ Θεὸς δίδωσιν αὐτῷ τὴν ὑπάρχουσαν ἐσαεὶ εὐδαιμονίαν.

Οὗτος γὰρ καὶ ἐν τῷ βίῳ μακάριος πολίτης ὢν εὐθὺς καὶ βουλευτὴς ἀγαθὸς καὶ θανὼν ἥρως καὶ οὐκ ἄμοιρος λατρείας, οἰκογενειακὸν γὰρ φέρεται ἐπίραστον κλέος καὶ ἀρχὴν ἔσχεν ἀπὸ τῆς Ἐθνεγερσίας καὶ ἀρχὴν δίδωσιν ἀρίστου μνημείου τοῖς γεγεννημένοις.

Ἡ τε πολιτικὴ ἀρχὴ αὐτῷ ἐπὶ πολὺ διήκουσα πύργος ἀπέβη τοῖς πολίταις καὶ προσηνὴς ἀνυψώθη τοῖς ξένοις. Καὶ οὐκ αὐτοσχεδιάζων ἀπ' ἐμαυτοῦ ταῦτα φημί, ἐναντίος μοι γὰρ πολιτικῶς ἦν, οὐδ' ἀκηκοώς, ἀλλ' ἰδὼν καὶ πεισθείς, οὐδεμία γὰρ φθονοπωρινὴ θύελλα διέσεισε τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ ἢ ἡ ὑπὸ τῆς ἀγαθῆς τύχης διακυβερναμένη ἀρετή, ὑπὲρ ἧς ἐν τῇ Βουλῇ ἀναμενόμενος μετὰ σθένους καὶ παρρησίας προστίθησι τοῖς ἀπογόνοις νέαν φήμην ἀγαθὴν

πολλοὺς γὰρ ἀνέτλη Κουκούλεζας πόνους
καὶ νῦν τὰ λαμπρὰ τῶν πόνων γέρα

Τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παραδεχθείσης τὰς Διπλωματικὰς προτάσεις, ὁ ἀγὼν ἔπαυσε καὶ ὁ Ἱερὸς Λόχος ἐν θριάμβῳ ἐπανῆλθε δεκτὸς γενόμενος πρὸ τῆς εὐκλεοῦς Καδμείας διαπρυσίως ἀνακηρυξάσης τούς τε ἀρχηγοὺς καὶ ἄνδρας, ὑψηλοὺς καὶ γενναίους ἀνθ' ὧν διεπράξαντο ἀγωνισάμενοι καὶ σὺν τῇ ὑστεροφημίᾳ παράδειγμα ἀρετῆς γενόμενοι τοῖς ἐπιγιγνομένοις.

IV

Τοιοῦτος ὁ ἐθνικῶν καὶ εὐγενῶν φρονημάτων ἐμφορούμενος ἀνήρ, ὁ πάντοτε ἐκδηλῶν ὅ,τι τὰ ἀκραιφνῆ καὶ φιλοπάτριδα αὐτοῦ ὑπαγορεύουσιν αἰσθήματα, οἱ τὴν μέχρι σήμερον πολιτείαν ἐσκιαγράφησα ἑπόμενος τῇ Ἡσιοδίῳ ῥήσει..

Μελέτη τοι τὸ ἔργον ὀφέλει.

Θῆβαι: 20)8 901.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ Α. ΒΑΓΙΑΝΝΗΣ

SONETTO

Γυρμένη στ' ἀπαλόστρωτο κρεββάτι
Μὲ τὰ μαλλιὰ ὁλόγυρα χυμένα
Ξεχνοῦσε κάθε ἔχτρα καὶ ἀπάτη
Ποῦ κλειοῦσε μέσ'στὰ στήθεια ἑνωγιαμένα.

Κανεὶς τὴν ἡσυχιὰ δὲν τῆς ταράττει
Κι' ὁλόγλυκα κοιμᾶται ἡ παρθένα
Μέσ' στὸ γλυκὸ ψιθύρισμα τοὺ μπάτη
Ποῦ τόσα μοῦ θυμίζει περασμένα.

Κάποιο μυστήριο κλεῖ ἡ κάμαρά της
Κάποιας θεᾶς τ' Ὀλύμπου καθρεφτίζει
Τὴν ἄσπιλη κι' αἰθέρια ὡμορφιά της.

Κι' ὁ πόθος μου ἀγνὸς καὶ ἠτερωμένος
Μέσ' στ' ἄϋλα βασίλεια ἀρμενίζει
Γιὰ πάντα μὲ τὴ κόρη ἑνωμένος.

Ἀχιλλεὺς Π. Βενετᾶς.

ΚΩΜΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΗΪΣ

ΥΟΙ! Βάκχε τῆς Σεμέλης υἱὲ τρισένδοξε! Τὰ κύπελλα ἃς πληρῶνται μέχρι στεφάνης καὶ ἃς κενῶνται μέχρι τρυγός. Αἱ Βακχίδες ἃς μέλψωσι!... Εὐοῖ Βάκχε!...

Θεία πομπὴ καταβαίνουσα ἀπὸ τῶν κλυτύων ὄρους προχωρεῖ πρὸς τὴν κυανόστερνον θάλασσαν.

Δρυάδες καὶ Βάκχαι ἐστεφανωμέναι κλάδοις κισσοῦ καὶ δάφνης, παραπαίουσαι ἐκ τῆς μέθης, κρατοῦσαι κώθωνας πλήρεις μελιηδοῦς οἴνου ἐν ταῖς χερσίν, καὶ ἔχουσαι τὴν ἀραχνοϋφῆ ἐσθῆτα κυμαινομένην καὶ λελυμένην τὴν χρυσῆν κυματόεσσαν κόμην, ἔμελπον μολπὴν ὑπερκόσμιον.

Τὰ χείλη αὐτῶν τρέμοντα ἐκ τοῦ οἴνου πλὴν μικκύλα καὶ πάνδροσα προὐκάλουν τὸ φίλημα τῶν παραπαιόντων Σατύρων. Καὶ αἱ κλονούμεναι κεφαλαί των κάμπτουσαι τὸν κύκνειον τράχηλον ἀνεδείκνυον τὴν χαρίεσσαν πρόσφυσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν κορμόν. Οἱ γυμνοὶ ἀργυρόπεζοι πόδες μόλις ἔθιγον τὸ ἔδαφος ὅπερ ἔφρισσεν εἰς ἐπίφαυσιν τῶν ποδῶν τῶν θεῶν. Παρ' αὐτὰς Σάτυροι καὶ Σιληνοί, δαίμονες πλεῖστοι καὶ Νύμφαι ὅλοι παραπαίοντες, ὅλοι κλονούμενοι, ὅλοι κραιπαλοῦντες, ὅλοι πλήττοντες τὰς αὔρας διὰ τῆς φωνῆς αὐτῶν τῆς θείας. Ἦτο ἡ πομπὴ τοῦ Βάκχου, νεανίου τρυφυλοῦ καὶ περιπατοῦντος μετὰ ῥαστώνης γυναικείας, θεσπεσίως ἀέροῦ καὶ οὐρανίως γλυκέος, ἐστεφανωμένου κισσῷ καὶ δάφνῃ τοὺς θαυμασίως ὡραίους ὀφθαλμοὺς ἔχων ἐλαφρῶς ὑγρούς, τὸν χιονώδη κορμὸν ἀπαραμίλλως εὐειδῆ καὶ δροσερόν, τὸν κρινώδη πόδα θίγοντα τὸ ἔδαφος ἐν ῥαστώνῃ θελκτικῇ, καὶ τὰ κοράλλινα χείλη διανοιγόμενα εἰς φωταυγὲς μειδίαμα. Χρυσοῦν ἔφερε κώθωνα ἐν τῇ χειρὶ πλήρη οἴνου καὶ τὸ ἔδαφος ὅθεν διήρχετο ἐξέπεμπε κλῶνας κισσοῦ καὶ ἀμπέλου. Δεξιόθεν τοῦ Βάκχου ἦν ὁ Ἔρως, τῆς Κύπριδος ὁ ἀνίκατος υἱὸς περιβάλλων διὰ τοῦ μικκύλου βραχίονος τὸν ἁβρὸν τράχηλον ἄλλου παιδὸς ὁμήλικος, ἀμιλλωμένου πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν καλλονήν, ἀέροῦ ὡς ὁ μόλις ἀνοιχθεὶς κάλυξ κρίνου καὶ ὡραίου ὡς ἰδέα.

Νεαρὸς ἐκεῖνος φίλος τοῦ Ἔρωτος ἦν ὁ Κῶμος. Χαρίεις, ἔχων τοὺς οὐρανίους ὀφθαλμούς του ἠδέως λάμποντας, τὰ πάνδροσα χείλη διανοιγόμενα εἰς ἀκτῖνας θείου μειδιάματος, τὴν ξανθὴν κόμην πίπτουσαν ἐπὶ τῶν κρινωδῶν ὤμων κατὰ κύματα χρυσᾶ, τὸν ἁβρὸν κορμὸν κολπούμενον θεσπεσίως εἰς καλλιτεχνικὰς γραμμάς. Ἀριστερόθεν τοῦ Βάκχου ἦν ὁ αἰγόπους Πᾶν καὶ ὄπισθεν ἡ ἄλλη ἀκολουθία.

Θύρσον ἐκράτει ἀνημμένον ὁ Κῶμος καὶ ἅπασα ἡ λοιπὴ συνοδία.

Αἴφνης πλησιάζει τὸν κλονούμενον Βάκχον Νύμφη περικαλλὴς καὶ ἐρωτᾷ τὸν κραταιὸν ἄνακτα.

— Ἐπιτρέπεις υἱὲ τῆς Σεμέλης, νὰ διανοιχθῶσι τὰ χείλη μου εἰς μίαν ἐρώτησιν.

— Βεβαίως, ἐὰν ἐπιτρέπῃς νὰ κλεισθῶσι μὲ φίλημα, ὑπέλαβεν ὁ χαρίεις υἱὸς τοῦ Διός.

— Ποῦ ὁ καλὸς Σειληνός; καὶ τὸ φίλον ὀνάριον ποῦ;

—Ὦ!... ἱστορία ὁλόκληρος, ἀπήντησεν φιλῶν αὐτὴν ὁ Βάκχος.

— Εἰπέ, ὦ ἄναξ, εἰπὲ, ὅτι τὸν ἐζητήσαμεν πανταχοῦ ματαίως.

—Ἐπειδὴ δὲν ἐζητήσατε καλῶς..

Ἀλλ', ἄγε... Μένει παρὰ τῷ Μίδᾳ βασιλεῖ, ὅστις θέλων νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὰ ὄνεια ὦτα, ἃ τῷ ἐδώρησεν ὁ Φοῖβος ἐζήτησε παρ' ἐμοῦ πᾶν ὅ,τι θίγει νὰ γίνηται χρυσός. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ τροφὴν δὲν θὰ δύνηται νὰ φάγῃ καὶ θὰ ἀπέθνησκεν ἂν δὲν κατέλιπον παρ' αὐτῷ τὸν καλὸν Σειληνόν, ὅστις θὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τοῦ δώρου μου. Ἰδοὺ ποῦ φέρει τοὺς ταπεινοὺς θνητοὺς ἡ φιλοχρηματία... Ἀλλὰ προτιμῶ νὰ διανοίγω τὰ χείλη εἰς φίλημα ἢ εἰς λέξεις, ὥστε μὴ ὁμίλει ἀλλ' ἀσπάζου με.

— Εὐοῖ, ἀνέκραξεν ἡ παράφρων ἀκολουθία, εὐᾷν! Τὰ κύμβαλα ἃς ἠχῶσι εἰς τῶν Βακχίδων τὰς χεῖρας, ἡ Μέθη ἀσπασθήτω μας ἅπαντας, καὶ ἅπαντες ὑμνήσωμεν τὸν οἶνον καὶ τὸ φίλημα. Αἴφνης ὁ Κῶμος ὅστις εἶχε τὸν βραχίονα περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Ἔρωτος, λύει τὸν τελαμῶνα τῆς φαρέτρας αὐτοῦ, ἀποσπᾶται ἀνεπαισθήτως καὶ περιπλέκει τὰ βέλη εἰς τοὺς τριχωτοὺς τοῦ Πανὸς πόδας ὅστις περιπλακεὶς πίπτει ἐκφέρων φωνήν.

Καγχασμὸς μέγας ἀντήχησε καὶ ἡ παράφρων ὁμήγυρις φρενητιωδῶς γελῶσα, ἤρξατο περιπαίζουσα τὸν Πᾶνα.

Οἱ δύσμορφοι καὶ ἐλαττωματικοὶ δυστυχῶς μόνον γέλωτα προξενοῦσι

Ὁ δὲ Κῶμος ὑφαρπάσας τοῦ Ἔρωτος τὸ τόξον καὶ ἐμβαλὼν βέλος, τανύει τὴν χορδὴν μειδιῶν θεσπεσίως καὶ πρὸς τὸν Ἔρωτα ἀποτεινόμενος:

— Φίλτατε, λέγει, θέλεις σὺ ὁ πλήττων νὰ γίνῃς πληττόμενος;

Καὶ ἐσύριττεν ἤδη τὸ βέλος, ὅτε ὁ Ἔρως ἐκτείνας τὴν χεῖρα συνέλαβεν αὐτὸ ἐν τῇ πτήσει καὶ πτερωτὸς ὢν ἑνῶ ὁ Κῶμος ἄπτερος, ταχὺς ὡς σκέψις πέτεται καὶ ἁφαρπάζει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Κώμου τὸ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν. Καὶ ἤδη αὐτὸς ὁ ἀνίκητος ἀνιπτάμενος χρυσοῦν καὶ εὔπτερον βέλος ἐμβάλλει ἐν τῷ τόξῳ καὶ συρίττον ἐκπέμπει αὐτό. Τὸ βέλος ἐνεπάγη ἐν τοῖς στήθεσι τοῦ Κώμου, ὅστις γελῶν καὶ πρὸς τὸν ἔρωτα ἀποτεινόμενος λέγει;

— Ἐκδικεῖσαι θαυμασίως, φίλε υἱὲ τῆς Ποθοκράτορος, πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ αἰσθανθῶ τὰς γλυκείας ἡδονὰς ἃς παρέχεις.

Ἀμφίβολον μειδίαμα ἐπήνθησεν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ ἔρωτος ὠχριασάντων ὀλίγον ἐκ τοῦ θυμοῦ ὅστις ἤρξατο ἀναθάλλων ἐκ τῆ καρδίᾳ του διότι περιεπαιχθη. Ὁ δὲ Κῶμος τὸν θύρσον κρατῶν προὐχώρησε καὶ ἐπλησίαζεν ἤδη εἰς τὴν πολύφλοισβον θάλασσαν. Αἴφνης ἐπιστρέφει ἐνῷ αἱ θελξίνοες παρειαὶ του εἶχον προσλάβει χρῶμα μήκωνος, καὶ αἰσθμαίνων ἐλαφρῶς ἐκ συγκινήσεως προσήγγισε τὰ θεῖα χείλη αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Διονύσου,

—Ἄναξ, εἶπε, δέομαί σου, ἃς λάβωμεν ἄλλην διεύθυνσιν.

— Ἀλλὰ διατί, φίλον παιδάριον; διατί;

—Ἄναξ Διόνυσε νύμφαι ἐν ἄντρῳ ἐγγὺς ὑπνώττουν οὐρανίως. Φοβοῦμαι δι' αὐτάς, ὅτι οἱ Σάτυροι λίαν μεθύουσι.— Νύμφαι! Νὴ τὸν ἄνακτα θεῶν τε ἀνδρῶν τε, καλῶν ἄγγελος ἦλθες. Νύμφαι ἀνέκραξε γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ, Νηρηΐδες ἐγγὺς ἐδῶ κοιμῶνται· ἔλθετε, ἄγωμεν!...

Ὁ Κῶμος ὠχρίασε, τὰ θελξίνοα χειλη ὑπέτρεμον ἡ δὲ μικκύλη καὶ ῥοδόνυξ χεὶρ συνεσπᾶτο. Ἀλλ' ἡ παράφρων ὁμήγυρις μετὰ καγχασμῶν καὶ φρενητιωδῶν κραυγῶν ὁδεύει πρὸς τὸ ἄντρον, ὅθεν αἱ νύμφαι περιδεεῖς γενόμεναι ἐξέρχονται μόλις θίγουσαι τὴν τραχεῖαν ἀκτὴν διὰ τῶν κρινωδῶν αὐτῶν ποδῶν. Ὁ δὲ Κῶμος ἐκ τοῦ θυμοῦ ἐκμανεὶς ῥίπτει τὸν θύρσον καὶ ἱκετικῶς προσέρχεται πλησίον τοῦ ἔρωτος. Ἤδη οἱ Σάτυροι ἐδίωκον τὰς φευγούσας Νηρηΐδας, τελευταία τῶν ὁποίων μία τις Νύμφη, καλλίστη πασῶν, ὀλίγου δεῖν κατεφθάνετο ὑπὸ τοῦ μανιωδεστέρου τῶν Σατύρων.

Ὁ δὲ Κῶμος βλέπων ὅτι ἡ Νηρηὶς ἐπεβράδυνε τὸ βῆμα ἕνεκα τοῦ τραχέως ἐδάφους καὶ νομίζων ὅτι ἐξ ἔρωτος πράττει τοῦτο πρὸς τὸν Σάτυρον, πλησιάζει τὸν Ἔρωτα, τὸν ταχυβόλα βέλη ῥίπτοντα, καὶ γονυπετῶν πρὸ αὐτοῦ ἀνακράζει!

—Ἔρως, κραταιὲ τῆς Ἀφροδίτης υἱέ, οἴκτειρόν με καὶ βέλος μολύβδινον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ῥίψων, ἀποθητικὸν τοῦ ἔρωτος, ὅτι ἐρῶμαι αὐτῆς ἐμμανῶς καὶ ζηλοτυπίας ἐχιδνα δάκνει καὶ περιελίσσει ἐν ταῖς σπείραις αὐτῆς τὴν καρδίαν μου.

Μειδιάσας ὁ ἔρως λαμβάνει μολύβδινον βέλος καὶ τανύσας τὴν χορδὴν ἐκπέμπει, ἐμπαγὲν εἰς τῆς Νηρηΐδος τὰ στήθη.

Αὕτη δὲ ὡσεὶ πτερωθεῖσα ὑπὸ τοῦ βέλους ἐκείνου τοῦ ἀηδιαστικοῦ τοῦ ἔρωτος, φεύγει ταχεῖα καὶ εἰς τὴν ἀπαλόστερνον θάλασσαν πίπτει ὑποδεχθεῖσαν αὐτὴν μετὰ δροσεροῦ φιλήματος. Ἀφρὸς ὡς ἀτιμώδης κρῖνος περιέβαλλε τὸ θεῖον σῶμα αὐτῆς εἰρωνικῶς μειδιώσης καὶ κατόπιν τὸ πᾶν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν ἠρεμίαν.

Οἱ Σάτυροι ἔμειναν ἀπόπληκτοι, ὁ δὲ ἔρως σκληρῶς μειδιάσας τὰς αἰθερίας πτέρυγάς του ἀνακινῶν ἀνέρχεται εἰς τὰ θεῖα τοῦ Ὀλύμπου δώματα ἵνα τὸν ἀσπασμὸν τῆς μητρὸς δεχθῇ.

Ὁ δὲ Κῶμος ἐγένετο ἄφαντος, ἀνεζήτησαν αὐτὸν ματαίως, ἄλλο δὲ δὲν εὗρον εἰμὴ τὸν θύρσον αὐτοῦ τεθραυσμένον.

—Ὦ ἄναξ! ἀνέκραζον οἱ Σάτυροι, ποῦ ὁ Κῶμος; ποῦ ὁ Ἔρως;

Καὶ αἱ ζηλότυποι Βακχίδες καὶ αἱ Ναϊάδες μεμψίμοιροι ἀνέκραζον.

—Οἴμοι! Ἀπώλεσθη ὁ Κῶμος ἐκ τῆς ἀσυνεσίας ἡμῶν. Ὦ κραταιὲ ἄναξ διατὶ δυσηρέστησας τὸν Κῶμον;

Ὁ Κῶμος εἶνε ἡ ζωὴ τῆς εὐθυμίας ἡμῶν. Καὶ τώρα ποῦ αὐτός; Ποῦ ἡ φίλη μορφή του; Ἡ ξανθὴ κεφαλή του δὲν σελαγίζει πλέον μεταξύ ἡμῶν. Ποῦ ὁ Κῶμος ἄναξ; ποῦ ὁ Κῶμος; Καὶ ἐδάκρυον καὶ

οἱ οὐράνιοι ὀφθαλμοὶ οἱ ὑγρανθέντες μόνον ἕνεκα τῆς ζάλης τοῦ οἴνου ἔχεον ἤδη τὰ δάκρυα πύρινα. Αἱ χρυσαῖ κόμαι λελυμέναι ἠσθάνοντο ἐπ' αὐτῶν μανιώδεις τὰς ἀβρωνύχους χεῖρας, καὶ πανταχοῦ ἠκούσθη πρὸς στιγμὴν ὀλολυγμός. Καὶ αὐτὸς ὁ ἄναξ ἐδάκρυσε, μόνος δ' ὁ Πᾶν ἔμεινεν ἀπαθής.

II.

Περίλυποι νύμφαι διέτρεχον τὰς κοιλάδας καὶ τὰς φάραγγας στένουσαι καὶ κοπτόμεναι. Αἱ λευκώλενοι χεῖρες ἔτυπτον τὰ σφριγῶντα στήθη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κρουνοὺς τὰ δάκρυα ἔχεον.

— Ποῦ ὁ Κῶμος; ἔκραζον, ποῦ ὁ Κῶμος;.. Κῶμε ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν ὅτι εἶσαι τῆς εὐθυμίας ἡμῶν ἡ κυψέλη, ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, ἡ ζωὴ ἄνευ σοῦ εἶνε νὺξ σκότιος ἄνευ ἀκτῖνος φωτός, εἶσαι τὸ ἄνθος περὶ ὃ ὡς μέλισσαι βομβοῦμεν· ἡ τρυφερά σου ὕπαρξις θὰ πάθῃ ἴσως μακρὰν ἡμῶν. Ποῦ θὰ εὕρῃς χείλη δροσόεντα ἵνα σὲ ἀσπάζωνται; Ποῦ θὰ εὕρῃς στήθη καὶ βραχίονας ἵνα σὲ λικνίσωσι; Ὦ Κῶμε ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν ὅτι ἡ ζωὴ ἄνευ σοῦ δὲν εἶνε ζωή.

Καὶ τὰ δροσερὰ χείλη εἰς πικρὸν μειδίαμα διεστέλλοντο καὶ οἱ θελξίνοες ὀφθαλμοὶ μαργαριτώδεις ἔχεον κρουνούς.

— Ὦ Κῶμε, ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν καὶ σὲ ἀναμένωσι γλυκερὰ χείλη, ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, ἄνευ σοῦ ὁ μελιηδὺς οἶνος εἶνε κώνειον ἄνευ σοῦ τὰ κύμβαλα ἠχοῦσι ὡς ὀστέα νεκρῶν εἰς τὰ ὦτά μας. Ὦ Κῶμε, Κῶμε!.....

Οὐδὲν ἀπήντα καὶ μόνον ἡ Ἠχὼ ἡ δύστηνος τοῦ Ναρκίσσου ἐρωμένη ἔστενε καὶ αὐτὴ ἐπαναλαμβάνουσα:

— Κῶμε!... Κῶμε!

Περιαλγεῖς αἱ νύμφαι διέτρεχον τὰς κοιλάδας καὶ τὰς φάραγγας, τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας, στένουσαι καὶ κοπτόμεναι. Αἱ λευκώλενοι χεῖρες ἔτυπτον τὰ σπαργῶντα στήθη καὶ οἱ οὐράνιοι ὀφθαλμοὶ κρουνοὺς τὰ δάκρυα ἔχεον.

Ἀλλὰ ποῦ λοιπὸν ὁ Κῶμος;

III.

Ἀνατέλλων ὁ Φοῖβος τὰ χρυσᾶ του βέλη ἐτόξευε πανταχοῦ πέριξ. Αἱ πρῶαι του ἀκτῖνες προσέβαλον τὴν ἐσχάτην τῆς Ἀττικῆς ἄκραν, τὸ Σούνιον, ἐφ' οὗ ὡς θεῖον στέμμα ὑψοῦτο ὁ περίλαμπρος τοῦ Σουνίου Ποσειδῶνος ναός.

Καὶ αἱ χρυσαῖ ἀκτῖνες περιέβαλλον διὰ νέφους φωτεινοῦ τὸν ναόν, ὅστις ἐσελάγισεν ὑπερκοσμίως. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφαίνετο ὡσεὶ αἰρόμενος ὑπὸ τοῦ χρυσοῦ νέφους εἰς τὸν οὐράνιον θόλον. Ἐπὶ τοῦ τραχέως ὑψώματος ὅπερ ἔστεφε ὠκεανὸς ἀσφοδέλων, παρεῖχε θέαμα τερπνὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ πρασίνου ἐλπιδοφόρου χρώματος αὐτῶν. Ἀποτόμως ὁ βράχος κατέρχεται πρὸς τὴν θάλασσαν ἵνα δεχθῇ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τὰ φιλήματα τῆς ἀφροπέπλου θαλάσσης. Μαρμαρίνη κλίμαξ ἑλικοειδῶς κατήρχετο πρὸς τὴν θάλασσαν ἐκ τοῦ ναοῦ, ὅστις ὑπερηφάνως ὕψου τοὺς στύλους αὐτοῦ. Καὶ περιεβλήθη ὑπὸ τοῦ θείου σέλας ὁ μαρμάρινος ναὸς καὶ ἠκτινοβόλησε θεσπεσιώτερον. Στέμμα ἐκ μαρμάρου! Μάρμαρον! Τὸ μάρμαρον εἶνε ὁ ὕμνος ὁ θεσπέσιος τῆς ὕλης πρὸς τὸ πνεῦμα. Τὸ μάρμαρον εἶνε τὸ βάθρον ἐφ' οὗ βασισθεῖσα ἡ τέχνη, ἡ μεγαλοφυΐα, ἀνεφάνη ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ὑπερκοσμίῳ λαμπρότητι. Τὸ μάρμαρον εἶνε τὸ κόσμημα δι' οὗ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ δόξα σεμνοπρεπῶς ἐκοσμήθη.....

Αἱ πρῶαι ἀκτῖνες αἱ φωτίσασαι τὸν περίλαμπρον ναὸν ἐφώτισαν καὶ ἱκέτην τινὰ περιαλγῆ αὐτοῦ, ὅστις γονυπετὴς καὶ κεκρυμμένον τὸ πρόσωπον ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων, ὠλόλυζε. Νεαρὸς λίαν ἐφαίνετο ὁ ἱκέτης πλὴν λίαν ὑπὸ τοῦ ἀναλγήτου ἄλγους πεπληγμένος. Ἡ μακρὰ καὶ ἀκτινώδης οὖλη κόμη του ἀτάκτως περιέβαλε τὴν θεσπεσίαν κεφαλήν, ὡσεὶ φωτεινοὶ ὄφεις ροδόχρουν χρῖνον. Ἀραχνοϋφὴς ἐσθὴς παρημελημένη, ἠνεῳγμένη εἰς τὸν τράχηλον ἐπέτρεπε νὰ διαφαίνηται σῶμα οὐράνιον. Αἱ δὲ ἁβρώνυχοι χεῖρες αἱ σκέπουσαι τὸ θεῖον πρόσωπον ἦσαν κατεσχισμέναι. Μεγάλη δὲ κόπωσις ἐφαίνετο περισφίγγουσα τὸν δυστυχῆ ἱκέτην.

Αἴφνης ἀποσύρων τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ προσώπου, ἀνατείνει αὐτὰς πρὸς τὸν θεῖον οὐρανὸν καὶ ἀνακράζει διὰ φωνῆς ὑπερκοσμίου πλὴν ὑποτρεμούσης ἐκ τῶν συγκρατουμένων λυγμῶν.

— Ὦ Πόσειδον καὶ οἱ ἄλλοι Ὀλύμπιοι, οἰκτειρατέ με, ὅτι ἀλγῶ δεινῶς. Ζεῦ τέλειε οἴκτειρόν με, ἀπέστη πᾶσα χαρᾶς ἀκτὶς ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ σὺ Ἀπόλλον, σὺ ὁ ἐξαποστέλλων καὶ ἐπ' ἐμὲ ἔτι τὰς ζωοδότιδας ἀκτῖνας σου, οἴκτειρόν με καὶ σὺ καὶ ἔασαί με, ὅτι ἀλγῶ. Οἰκτείρατέ με, Ὀλύμπιοι ὅτι δεινὸς ὄφις μὲ κατασπαράσσει. Οἰκτείρατε ἀθάνατοι τὸν Κῶμον, ὅτι ὁ Κῶμος ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ ἐγκλείει ὠκεανὸν μανιώδη πικρίας.....

Καὶ ἡ θελξίνους μορφὴ ἐρρυτιδοῦτο ὑπὸ τοῦ ἄλγους καὶ οἱ οὐράνιοι ὀφθαλμοὶ μαργαριτώδεις σταλαγμοὺς ἐξέχεον, οἵτινες ἐκυλίοντο ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀφροροδίνων παρειῶν του, ὡς δρόσου σταλαγμοὶ ἐπὶ τῶν πετάλων ῥόδου. Καὶ ἐνηγκαλίζετο ὁ θεῖος παῖς τὸν βωμὸν καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν ὑπὸ τοῦ ἄλγους.

— Ἀλλὰ λοιπὸν Ὀλύμπιοι διατὶ νὰ μὴ ἀποθνήσκω; μόνον ἵνα πλεῖον ὑποφέρω;

Διατὶ δὲν εἰσακούετε τῆς εὐχῆς μου; Διατὶ οὐδὲ κἂν τὸν παρήγορον ὕπνον στέλλετέ μοι; Ἀφ' οὗ δὲν δύναμαι νὰ λάβω τὸν λυτρωτὴν θάνατον, στείλατέ μοι κἂν τὸν παραμυθήσοντα ὕπνον.

Ὦ μηκωνοφόρε Ὕπνε ἐλθέ, ὅτι ὁ φίλος σου Κῶμος πάσχει νῦν καὶ ἔχει ἀνάγκην σου. Εἶπε καὶ αἴφνης οἱ ὀφθαλμοί του, οἱ κεκμηκότες ἐκ τῶν δακρύων ἐκλείσθησαν, τὸ χαρίεν σῶμα του ἐλυγίσθη ὀλίγον, ἔκλινεν ἐλαφρῶς, ἐξηπλώθη ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἐδάφους καὶ ὁ ἡμίθεος παῖς ἐκοιμήθη. Ὁ πιστός του φίλος Ὕπνος ἦλθεν εἰς παραμυθίαν του. Καὶ μόλις ἐκλείσθησαν τοῦ Κώμου του οἱ ὀφθαλμοί, ὁ Ὕπνος ἀνήγειρεν αὐτὸν τὸν ἔθεσεν ἐπὶ ἁπαλῶν δερμάτων, καὶ εἶτα ἀπῆλθεν ἀποστείλας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὄνειρον, ἵνα περιθάλψῃ αὐτόν.

Ἤδη ἡ δροσόπτερος νὺξ εἶχε καταλάβει τὸν θρόνον αὐτῆς ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ ἐπεδείκνυεν ὅλα αὐτῆς τὰ ἀδαμάντινα κοσμήματα, ἡ δὲ θάλασσα διαυγὴς καὶ ἀτάραχος συνεχέετο μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα μετὰ τοῦ οὐρανοῦ.

Καὶ τὸ πᾶν ἐφαίνετο ἡσυχοῦν καὶ ἀτάραχον. Οὐδεμία φωνή, καὶ μόνον ποῦ καὶ ποῦ τῆς γλαυκὸς τὸ κρῶγμα καὶ τῆς ἀηδόνος ἡδὺ καὶ μελαγχολικὸν τὸ ἆσμα ἠκούοντο. Ὁ Κῶμος ἐξύπνισε, ἐτάνυσε τοὺς μικκύλους βραχίονάς του, καὶ εἶτα φέρων τὴν κρινοδάκτυλον χεῖρα εἰς τὸ παιδικόν του μέτωπον, περιαλγὴς ἐτονθόρυσεν:

— Οἷοι ὄνειροι! καὶ οἷα ἐγρήγορσις!... Ὦ διατί νὰ μὴ ἐκοιμώμην αἰωνίως;..... Οἷοι ὄνειροι! Εἶδον τὴν θεσπεσίαν μορφήν της,... μοὶ ὡμίλησε, μοὶ εἶπεν ὅτι μὲ ἀγαπᾷ, καὶ ἐγὼ ἠσπάσθην τοὺς κρινώδεις πόδας..... Καὶ τώρα! Τοιαύτη ἡ ζωή. Πικρίαι, ἄλγη, ὀδύναι, καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν ἀτενίσῃ τις ἐκ τοῦ μακρόθεν τὴν μαργαρώδη μαρμαρυγὴν τῶν πτερύγων τῆς εὐτυχίας αὕτη φευγαλέα ὡς ὄνειρος ἀπέρχεται, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς εἰς σκοτεινότερον πένθος.....Εἶπεν. Εἶτα ἐπέθεσε τὴν ροδόνυχον χεῖρα ἐπὶ τοῦ μαρμάρου, ὑπηγέρθη ὀλίγον, καὶ διὰ μικρᾶς ἀναπηδήσεως εὑρέθη ὄρθιος. Καὶ κατῆλθε γοργὸς τὴν ἑλικοειδῆ κλίμακα βαίνων πρὸς τὴν δροσόστερνον θάλασσαν.

Ἐάν τις βαδίζων ἐκ τοῦ ναοῦ λάβῃ εὐθεῖαν πρὸς δυσμὰς διεύθυνσιν θὰ εὕρῃ τὸν βουνὸν κοπτόμενον αἰφνηδίως καὶ κατερχόμενον ἀποτόμως πρὸς τὴν πολύφλοισβον Φθάνων τις ἐκεῖ δὲν δύναται νὰ προσχωρήσῃ καὶ μόλις νατενίσῃ πρὸς τὰ κάτω τολμᾷ. Ἐκεῖ δὲ καθορᾷ βράχους ἁλμοσκεπεῖς πολλοὺς ἀπέναντι ὧν εἶνε εἶδος τι βαθέος καὶ χαμηλοῦ σπηλαίου μὲ τραχὺ βραχῶδες ἔδαφος καὶ δεξιὰ τῷ εἰσερχομένῳ ἔχοντος δύο τεχνητοὺς λακκίσκους, ἐν οἷς στάγδην τὸ ὕδωρ συνάγεται·

Καὶ ὁ μὲν εἷς εἶνε ἐν αὐτῷ τὸ σπηλαίῳ ὁ δ' ἕτερος ἐκτὸς καὶ βρέχεται ἐν καιρῷ θαλασσοταραχῆς ὑπὸ τῶν θαλασσίων ὑδάτων ὑφ' ὧν καὶ πληροῦται ταχύτερον ἢ ἐκ τῶν σταλαγμῶν τοῦ γλυκέως ὕδατος.

Πρὸς τὰ ἐκεῖ διηυθύνθη καὶ ὁ ἡμίθεος παῖς ἀφ' οὗ κατέβην τὴν κλίμακα, βαίνων ἐπὶ τραχέως καὶ ἐπισφαλοῦς ἐδάφους.

Οἱ ἁβροί του πόδες μόλις ἔθιγον τοὺς βράχους καὶ ἡ αὔρα ἀσπαζομένη τὴν ἐσθῆτα του τὴν ὑπὸ Νυμφῶν ἐξυφασμένην, ἐξήπλου αὐτὴν ὡς σημαίαν. Καὶ οἱ φωτεινοὶ βόστρυχοί του πρὸς τὰ ὀπίσω ἐφέροντο θωπεύοντες ἡδέως τὸν κρινώδη τράχηλον

Φθάσας εἰς τὸ σπήλαιον ἐκάθισε παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ ἀπορρῶγος βράχου, ἔκλινεν ὀλίγον τὸ θεῖον σῶμα του ἐστήριξε τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ βράχου καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς παλάμης. Ἡ ἄλλη χεὶρ του ἀμελῶς ἐρριμένη ἐν τῇ θαλάσσῃ ὅπου τὸ κρινοστεφὲς κῦμα ἐκπνέον τὴν ἠσπάζετο.

Καὶ ἤρξατο ἀτενίζων χωρὶς νὰ βλέπῃ.

Τὸ βλέμα του βυθιζόμενον εἰς τὸ ἄπειρον τοῦ ὁρίζοντος οὐδὲν ἐώρα. Καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν τὸ χαρίεν μέτωπον ἐρρυτιδώθη, τὰ χείλη συνεστάλησαν εἰς πικρὸν μειδίαμα καὶ οἱ οὐράνιοι ὀφθαλμοὶ ἐξέχυνον ἀδαμάντινον δάκρυ. Εἶτα τὰ δάκρυα ἤρξαντο ῥέοντα ταχύτερον καὶ ἐστάλαζον ἐπὶ τοῦ βράχου. Μετ' ὀλίγον σταλαγμοὶ πεσόντες ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς χειρὸς του ἔδωκαν εἰς αὐτὸν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἔκλαιεν.

Ἠγέρθη, ἐσπόγγισε τὰ δάκρυα διὰ τοῦ ἄκρου τῆς ἐσθῆτος καὶ εἶτα προϋχώρησε πρὸς τὴν πολύφλοισβον... Ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οἱ ἀστέρες ἔλαμπον ἀγνῶς, ἡ δὲ Σελήνη διέχεε φῶς, ὡς τὸ ἡλιακόν. Ὁ ῥόχθος τῶν κυμάτων ἠκούετο βαρὺς καὶ κρινώδης ἀφρὸς περιέβαλλεν τοὺς πόδας του. Ἤγειρεν ὁ ἡμίθεος παῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ὅστις ἦν διαυγὴς ὡς ἐκ κρυστάλλου καὶ ἐγείρων τὰς χεῖρας ἀνέκραξεν:

— Ὀλύμπιοι! διατὶ τοσαύτη γαλήνη πέριξ ἐνῷ ἐν τῷ νῷ μου βρυχᾶται ἡ ἀπόγνωσις; Πρὸς τί μὲ ἐμπαίζετε οὕτω;

Καὶ σὺ Φοῖβη διατὶ χαριέστερον διαχέεις τὸ φῶς σου νῦν; Χαίρεις ἴσως, παρθένε σκληρά, διότι ἀφ' οὗ εἶδον τὴν Θεσπεσίαν μου νύμφην κατωσπαράσσομαι ὑπὸ τῶν ὀδυνῶν, ὡς ὁ Ἀκταίων ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κυνῶν. Ἰδών, σὲ ἀργυρότοξε Ἄρτεμις, λουομένην. Ὦ θεοὶ ἀγήρω!..... Καὶ κύπτων εἶτα πρὸς τὴν θάλασσαν μυρίπνοα φιλήματα ἔδιδεν εἰς τὸ κῦμα, ὅπερ διχαζόμενον ἐνηγκαλίζετο ἀφρόεν τὸν δροσερὸν τράχηλον τοῦ ἡμιθέου παιδός.

— Κῦμα φίλον, ἔλεγε, λάβε τὰ φιλήματά μου καὶ ὅταν εὕρῃς τὴν φίλην μου περίβαλλέ την δι' αὐτῶν, ἔνδυσον αὐτὴν μὲ ταῦτα. Λάβε τὰ δάκρυά μου ταῦτα, τῆς ψυχῆς μου τὴν δρόσον καὶ δρόσισον αὐτὴν, ἔνδυσον αὐτὴν μὲ τῆς ψυχῆς μου τὸ ἀπαύγασμα. Εἰπὲ αὐτῇ, φίλον κῦμα, νὰ μὴ φεύγῃ τὸν Κῶμον, ὅτι ὁ Κῶμος φθίνει μακρὰν αὐτῆς....

(ἕπεται συνέχεια) **Γεώργος Θωμαΐδης**

ΤΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗ

Ἀθῆναι, πόλις τῶν θεῶν καὶ γῆ τῶν Παρθενώνων.
τοῦ σύμπαντος ἀγλάϊσμα, τὸ κλέος τῶν αἰώνων.
Ἄστυ ἀρχαίων ἡμερῶν τῆς Ἀθηνᾶς Πολλάδος
Καὶ νῦν πρωτεύουσα κλεινή μητρός μας τῆς Ἑλ-
[λάδος,
Ὦ, χώρα, χώρα τῶν τεχνῶν—μνημείων ἀμαράντων,
Σὲ εἶδα τέλος, ποθητή, σὲ εἶδα τέλος πάντων!

Ἤτο γλυκύ μου ὄνειρον τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὶν κλείσω
Τὸ χῶμά σου τὸ ἅγιον, Ἀθῆναι, νὰ πατήσω,
Ἤτον ὁ μόνος πόθος μου, ἡ μόνη μου ἐλπίδα
Αὔραν κι' ἐγὼ νὰ ὀσφρανθῶ μυρόεσσαν, ἀτθίδα.
Ὦ, ἤδη δι ἐμὲ τὸ πᾶν, τὸ πᾶν ἐξεπληρώθη.
Σὲ εἶδα, ἄστυ μου—ἰδοὺ οἱ ἰδικοί μου πόθοι.

Δὲν ἐεύρω πῶς σὲ θεωροῦν καὶ πῶς σὲ κρίνουν
[ἄλλοι,
Δὲν ἐεύρω, ἡ καρδία των ἐὰν γιὰ σένα πάλλει,
Πλὴν δι' ἐμὲ εἶσαι πολύ, πολύ, πόλις λευκή μου
Τί νὰ σὲ εἴπω... εἶσαι σύ. σὺ εἶσαι ἡ ψυχή μου.
Ὦ! θέλω, θέλω στὸ γλυκὺ τὸ χῶμά σου ἐπάνω,
Ὑπὸ τὸν μάγον οὐρανὸν ἐδῶ νὰ ἀποθάνω.

Τὶς λέγει, τὶς πόλις καλὴ πῶς εἶνε τὸ Λονδῖνον,
Ἢ οἱ Παρίσιοι αὐτοί, εἴτε τὸ Βερολῖνον;
Καὶ ποία πόλις συνενεῖ τὰ ἰδικά σου κάλλη;
Ὦ! δι' ἐμένα εἶσαι σύ. ἐσύ—δὲν εἶνε ἄλλη.
Ἐδῶ ἐδῶ νὰ κοιμηθῶ τὸν ὕπνον τὸν βαθύν μου,
Ἐδῶ τὴν τελευταίαν μου ν' ἀφίσω τὴν πνοήν μου!

Ὀκτωβρίῳ 1901

Ἰωάννης Γ. Ἀντωνιάδης.

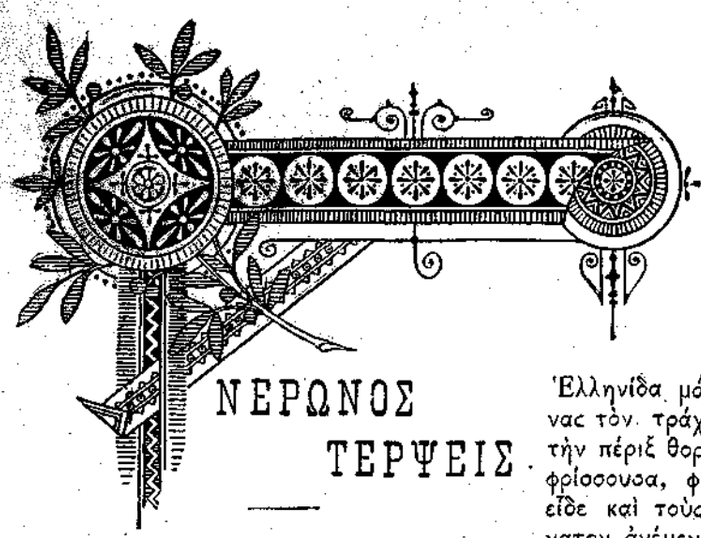

ΝΕΡΩΝΟΣ ΤΕΡΨΕΙΣ

Ὁ Σίλας τὸν ἵππον του πλησιάζει, λέξεις τινὰς εἰς γλῶσσαν ξένην ψιθυρίζει καὶ τὸν ἀπογυμνεῖ τῶν ἐφιππίων.

Οὗτος ἰονεὶ τοὺς λόγους ἐννοήσας χρεμετίζει καὶ ἐλαφρὸς ἤδη περὶ τὸν ἥρωα ἐσκίρτα, ὅστις ρίψας χαμαὶ τὰ περιττὰ ἐνδύματα καὶ εἰς τὴν ἀριστερὰν περιτυλίξας χεῖρα τὸν ἐρυθροῦν χιτῶνα του, ρίπτεται ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἵππου του, καὶ μεγαλοπρεπὴς τὸ δένδρον τῆς Ἀκταίας περιήρχετο, ὡς ἄλλος τις Περσεύς, τῆς Ἀνδρομέδας ὑπερασπιστής. Ὁ ὑπερήφανος ἄραψ ἔμελλε νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ ταπεινοῦ χριστιανοῦ.

*
* *

Τῆς θυρίδος αἱ κιγκλίδες αἴρονται ὑπὸ τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον καὶ ταῦρος τῆς Κορδούης εἰσορμᾷ. Αἴφνης ἐκ τῆς βοῆς τοῦ πλήθους, τῶν θεατῶν ἀντιληφθεὶς τὰς μυριάδας, ἔκπληκτος ἔστη πρὸς στιγμήν, εἶτα δὲ κλίνας τὸ ὀγκῶδες σῶμα ἐπὶ τῶν προσθίων του ποδῶν, τὴν ἄμμον ἀνασκάπτων, τὴν κερασφόρον κεφαλὴν κινῶν καὶ ἀνησύχως μυκτηρίζων, θηριωδῶς τὸν Σίλαν ἠτένιζεν. Τότε τῶν σκλάβων τις ἀνδρείκελον πρὸ τῶν ποδῶν του ρίπτει, ἵνα τοῦ ταύρου τὴν ὀργὴν αὐξήσῃ καὶ μόλις τοῦτο ὑπὸ τοὺς πόδας του κατεπάτει, βέλος τὰς σάρκας του κατέσκαψε ἐκ τοῦ τόξου φυγὸν τοῦ Σίλα. Πόνου κραυγὴν πληγεὶς ὁ ταῦρος ἀναπέμπει, ἀκάθεκτος δ' ὁρμᾷ κατὰ τοῦ Σίλα, τὴν κεφαλὴν μέχρις ἐδάφους κεκλιμένην ἔχων καὶ αἵματος κηλίδας σπείρων. Τὸν ἵππον παρορμᾷ ὁ Σίλας καὶ δι' ἑτοίμου βήματος πλαγίου, τῶν χαλυβδίνων τοῦ ταύρου κεράτων τὸ πλῆγμα, τὸ θανάσιμον ἐκφεύγει. Ὁ ταῦρος ὑπὸ τῆς ὁρμῆς φερόμενος ἀδυνατεῖ νὰ στρέψῃ καὶ τῶν πλαγίων διελθὼν τοῦ Σίλα, βαρὺ ἀκόντιον εἰς τὰς λαγόνας δέχεται. Τὸ ζῷον ἐκλονίσθη πρὸς στιγμήν, τὸ ὄμμα του θαμβοῦται καὶ ὅμως πάλιν πάσας τὰς δυνάμεις του ἐντείναν ὁρμᾷ, ἀλλ' ἵππος τε καὶ ἀναβάτης πρὸ αὐτοῦ χωροῦν, ὡς ἄμμος τῆς ἐρήμου εἰς τὰς ἀγκάλας λίβα.

Τὴν λευκοφόρον ἤδη Ἀκτσίαν ἀτενίζει. Διστάζει μήπως εἶναι ἄγαλμα. Τόσον ὠχρὰ ἦν ἡ μορφή της, τόσον ἀκίνητον ὁ τρόμος ἐκαθήλωσε τὴν Ἑλληνίδα μάρτυρα. Ὁ ταῦρος ὅμως τείνας τὸν τράχηλον πρὸς ταύτην ἀνέπνευσε τὴν περὶξ θορυβῶδῶς ἀτμόσφαιραν. Ἡ κόρη φρίσσουσα, φερόμενον ἀγρίως τὸν ταῦρον εἶδε καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλείσασα, τὸν θάνατον ἀνέμενε, ἀλλ' ὁ ἄγρυπνος Σίλας ὁρμήσας καταφθάνει, ὑπερπηδᾷ τὸν ἵππον του καὶ ἐπὶ τῶν νώτων προσκολληθεὶς τοῦ ταύρου, ἥρπασε διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἓν τῶν κεράτων του. Στρεβλοῖ τὸν τράχηλον τοῦ θηρίου καὶ εἰς τὸν λάρυγκα τὸ ξῖφος του μέχρι λαβῆς βυθίζει.

Ὁ ταῦρος ἐκπνέων πίπτει πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ἀναισθήτου Ἀκταίας, τὸ δ' Ἀμφιθέατρον ἐπευφημίαι σείουσιν, τὴν πρώτην χαιρετῶσαι ταύτην νίκην.

Τρεῖς σλάβοι ἦλθον τότε. τῶν δύω ἀνὰ ἕνα ἵππον ὁδηγούντων, εἰς οὓς τὸν ταῦρον δέσαντες ἔξω τοῦ ἱπποδρόμου ἔσυρον, τοῦ τρίτου ἀμφορέα καὶ κύπελλον κρατοῦντος. Ἐπλήρωσε τὸ κύπελλον καὶ πρὸ τοῦ νεαροῦ Συρίου ἔστη· οὗτος δὲ μόλις τὰ χείλη βρέξας, ἕτερα ὅπλα ἐζήτησε, ἀμέσως δὲ τόξον, βέλος καὶ εἶδος τι λόγχης τῷ ἔφερον.

Αἴφνης τοὺς πάντας διέδραμε ρῖγος. Εἷς γρυλλισμὸς ὑπόκωφος εἶχεν ἀκουσθῆ. Οἱ σκλάβοι ἔσπευσαν νὰ ἐξέλθωσι καὶ οἱ θεαταὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσήλωσαν ὑπὸ τὸν θρόνον τοῦ Νέρωνος. Λέων τις τῆς Ἀτλαντίδος μεγαλοπρεπὴς ἐθεάθη.

Βεβαίως βασιλεὺς τῶν πλασμάτων εἶνε, διότι μόλις χαιρετῶν τὴν πανήγυριν ἐβρυχήθη πάντες οἱ θεαταὶ ἔφρισσον, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ νουμιδικὸς ἵππος, ὅστις δυσπιστῶν εἰς τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του, ἐχρεμέτισε δειλῶς. Ὁ Σίλας μόνος εἰθισμένος εἰς τὸν σημαίνοντα τοῦτον χρεμετισμόν, ὃν πλειστάκις ἤκουσε εἰς τὰς μεταξὺ τῆς Ἀσφάλτου λίμνης καὶ τῶν πηγῶν τοῦ Μωϋσέως ἐρήμους, ἠτοιμάσθη διὰ τὴν ὑπεράσπισιν ἢ τὴν προσβολήν, σταθεὶς παρὰ τὸ πλησιέστερον δένδρον τῆς Ἀκταίας καὶ ἐκτείνας ἐπὶ τοῦ τόξου του τὸ μεγαλείτερον καὶ ὀξύτερον τῶν βελῶν του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ εὐγενὴς ἐχθρός του, προὐχώρει θαρραλέως καὶ ἀργῶς, ἀγνοῶν τί

παρ' αὐτοῦ ἀνέμενον, ρυτιδῶν τὸ πλεῖστον τοῦ πλατέως προσώπου του καὶ σκεδάζων τὴν ἄμμον διὰ τῆς οὐρᾶς του. Τότε οἱ σκλάβοι πρὸς ἐξαγρίωσιν ἔρριψαν κατ' αὐτοῦ βέλη ἠμβλυσμένα μετὰ ταινιῶν ποικιλοχρώμων· ἀλλ' οὗτος ἀπαθὴς καὶ σοβαρὸς μὴ ἀνησυχήσας ἐκ τῶν ἀκκιρισμῶν των, ὅτε αἴφνης μεταξὺ τῶν ἀβλαβῶν ραβδίων, βέλος ὀξὺ καὶ συρίζον, ὡς ἀστραπὴ ἐλθόν, ἐσφηνώθη εἴς τινα τῶν ὤμων του· κατάπληκτος μᾶλλον ἔστη ἢ ἀλγῶν καὶ ὡς μὴ ἐννοῶν ὅτι ὑπῆρξεν ὀν τόσον θρασύ, ὥστε νὰ τὸν προσβάλλῃ, περὶ αὐτοῦ τοῦ τραύματος ἀκόμη ἀμφέβαλλε· ἀλλ' εἶτα οἱ ὀφθαλμοί του δεινοὶ ἐγένοντο, τὸ στόμα του ἠνοίχθη, μυκηθμὸς βαρὺς καὶ παρατεταμένος, ὡς κεραυνὸς ἐξῆλθεν ὡς ἐκ σπηλαίου, ἐκ τοῦ βάθους τοῦ στήθους του, ἥρπασε τὸ βέλος καὶ ὑπὸ τοὺς ὀδόντας του τὸ συνέτριψε· ἔπειτα περὶ αὐτὸν ρίψας τὸ αἱματόχρουν βλέμμα του, ἐζήτησε τὸ πρῶτον θῦμα, διὰ νὰ ἐκσπάσῃ τὴν βασιλικὴν ὀργήν του· εἶδε τὸν ἵππον τρέμοντα, ὡσεὶ ριγοῦντα ὑπὸ παγετῶδες ὕδωρ καὶ καταπαύσας τοὺς βρυχηθμούς, δι' ἅλματος τεραστίου ἐπλησίασε αὐτὸν κατὰ εἴκοσι βήματα· δεύτερον ἤδη ἅλμα, τὸ πρῶτον διεδέχθη καὶ τὰ βλέμματα τῶν διακοσίων χιλιάδων θεατῶν ἐστράφησαν ἐκ τῶν δύο χριστιανῶν πρὸς στιγμήν, διὰ ν' ἀκολουθήσωσι τὴν παράδοξον τροπὴν τοῦ ἀγῶνος. Ὁ ἵππος ἐσύρθη εἰς τὸ βάθος τοῦ ἱπποδρόμου μένων ἀκίνητος ὡς ὀρειχάλκινος, μὴ στρέφων καὶ τὴν κεφαλήν του ταύτην, ἐνῷ ὁ λέων δι' ἀοτάτων ἁλμάτων ἐπλησίαζε βρυχώμενος ποῦ καί ποῦ ἀπαισίως καὶ ὀρθωμένην τὴν χαίτην ἔχων. Εἶτα διήνυσε τρὶς τὸν στίβον. ὡς σκιὰ διελθόν, ὡς φάσμα, τὸ τέκνον τῆς Νουμιδίας, ὥς τις δρομεὺς κέλης ὑποχθόνιος τοῦ ἅρματος τοῦ Πλούτωνος ἀποσπασθεὶς· καὶ εἰς ἑκάστην στροφὴν προσεγγίζων καὶ ἀπομακρυνόμενος τοῦ λέοντος, ὅστις δὲν ἐπεχείρει νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ τὸν κύκλον συντομεύων ἤρξατο παραλλήλως τοῦ δημίου του τρέχων καὶ τέλος ἰδὼν τὸ ἀδύνατον τῆς φυγῆς ἔστη ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν, τὸν ἀέρα πλήττων διὰ τῶν ἑτέρων· τότε ὁ λέων βραδέως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐπλησίαζεν, ὡς νικητὴς θριαμβεύων, βρυχώμενος ἐνίοτε, τινάσσων τὴν χαίτην του καὶ τὴν ἄμμον τοῦ στοίβου σκορπίζων διὰ τῶν πελμάτων του. Ὁ ἵππος ἤδη ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους σπαράσσων ἐξ ἀγωνίας· βέλος τότε συρίζον, τοῦ τόξου τοῦ Σίλα φυγόν. ἐβυθίσθη εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ λέοντος· ὁ ἄνθρωπος ἐκάλει τὴν βασιλικὴν ὀργήν, σώζων τὸν κέλητα.

Ὁ λέων ἐστράφη. ἐννοήσας ἐχθρὸν τρομερώτερον τοῦ ἀγωνιῶντος ἵππου, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱμοβαφεῖς ἐβύθισε ἐπὶ τοῦ ἀπαθοῦς Σίλα, ὅστις ἠρέμως διὰ τρίτου βέλους ἐτάνυε τὴν χορδὴν τοῦ τόξου καὶ πρὸς στιγμὴν ἐστάθη κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐπωφεληθεὶς τῆς θέσεώς του, ἔρριψε τρίτον ἀπόστολον θανάτου ἐγκατασταθέντα ἐν τῷ τραχήλῳ του. Ὁ λέων ἐπέπεσε ἐπὶ τοῦ ἀνδρός. Ὁ Σίλας τὸν ἐδέχθη διὰ τοῦ ξίφους του. Ἄνθρωπος καὶ λέων ἐκυλίσθησαν ὁμοῦ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ράκη σαρκῶν ἐθεάθησαν διασχίσαντα τὰς ἐκτάσεις τοῦ ἀμφιθεάτρου καὶ οἱ πλησιέστεροι θεαταὶ ἐπὶ τῶν παρειῶν των ἠσθάνθησαν ρανίδας αἵματος. Ἡ Ἀκταία τὸ ὕστατον χαῖρε τῷ Σίλᾳ ἐφώνησε.

*
* *

Καὶ ἤδη οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς Ἀκταίας, ἥτις ἀνυπεράσπιστος θὰ ἐξετίθετο εἰς τὴν μανίαν τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου δημίου. Ἐγονυπέτησε καὶ προσευχὰς ἐμορμύριζεν ὑπὲρ τοῦ ἀποθανόντος καὶ αὐτῆς, ὅτε ἐκ τοῦ πλήθους τινὲς εἰς ἄκρον συμπαθήσαντες τὴν Ἑλληνίδα, ἐφώνουν: χάρις... χάρις... Ἀλλ' ἦτο ἀργά, τὸ κιγκλίδωμα ἤρθη καὶ τίγρις τις εἰσέδυσε εἰς τὸν στίβον. Παρετήρει τὰ πάντα θηριωδῶς, ἡσύχως ὅμως καὶ οὐχὶ ἔκπληκτος. ὅτε τὸν ἀέρα ὀσφρανθεῖσα ἔσπευσε εἰς τὸ μέρος τῆς πάλης καὶ μεθ' ἡδονῆς ἀρρήτου ἐρρόφησε μυζῶσα τὴν ἄμμον. ὅτε δὲ τὸ ἔδαφος ἔπαυσε νὰ τῇ παρέχῃ λείαν, στραφεῖσα εἶδε τὴν Ἀκταίαν τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους ἔχουσαν. τὸν θάνατον μὴ τολμῶσα νὰ ἴδῃ ὑπὸ τὴν ἀπαισίαν του μορφήν. Ἡ τίγρις τότε κλίνασα πρηνής, εἶπε δολίως πρὸς τὸ θῦμα, μόλις δὲ φθάσασα εἰς ἀπόστασιν δέκα βημάτων ἀνυψώθη ἐτάνυσε τὸν τράχηλον, ἤνοιξε τοὺς ρώθωνας διὰ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν ἀέρα ὅστις ἤρχετο ἀπὸ ταύτης, δι' ἑνὸς τότε μόνου ἅλματος, ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν της καὶ ἐνῷ σύσσωμον τὸ ἀμφιθέατρον ἀνέμενεν ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς τίγρεως νὰ ἴδῃ κατεσπαραγμένην τὴν μάρτυρα ρίπτον φωνὴν τρομώδη ἐν ᾗ ἀντενακλᾶτο ἡ συμπάθεια ἣν διέσπειρεν ἡ Ἑλληνὶς μάρτυς εἰς τοὺς θεατάς της, ἐλθόντας διὰ νὰ χειροκροτήσωσι φρενιτιωδῶς εἰς τὸν θάνατόν της, ἡ τίγρις ἔκλινεν ἡδέως σκυρτῶσα καὶ ἀφίνουσα γρυλλισμοὺς ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ τοὺς πόδας τῆς ἄλλοτε κυρίας της λείχουσα· εἰς τὰς θερμὰς ταύτας διαχύσεις, ἔκπληκτος ἡ Ἀκταία τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξασα, ἀνεγνώρισε τὴν Φοίβην, τοῦ Νέρωνος εὐνοουμένην τίγριτα.

Χάρις! χάρις! ἐβόησε πανταχόθεν τὸ πλῆθος. θαῦμα νομίσαν τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Φοίβης καὶ τῆς Ἀκταίας...

Κισσὸς

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΠΕΙΡΑΜΑ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

Λάβετε μικράν τινα καθέκλαν καὶ ἀφοῦ τοποθετήσετε αὐτὴν παρὰ τὸν τοῖχον, τεθῆτε εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τούτου διπλασίαν τοῦ πλάτους τῆς καθέκλας. Κύψατε τότε καὶ λάβετε ἐκ τῶν πλευρῶν τὴν καθέκλαν, ὡς δείκνυσιν ἡ ἡμετέρα εἰκών, καὶ στηρίξαντες τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐγείρατε τὴν καθέκλαν καὶ εἶτα, ἄνευ κλονισμῶν, ἐγέρθητε ὄρθιοι. . . ἢ τουλάχιστον προσπαθήσατε !

Τὸ διασκεδαστικὸν τοῦτο πείραμα μὴ ἐκτελέσητε ἐν ἐδάφῃ ὁλισθηρῷ ἀλλ' ἐπὶ τάπητος, διὰ νὰ προλάβητε σοβαρὰς συνεπείας πιθανῆς πτώσεως

Ἐν τῷ πειράματι τούτῳ ὑπάρχει περίεργος περίπτωσις μεταθέσεως τοῦ κέντρου τοῦ βάρους τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καθιστῶσα τὴν ἀνέγερσιν ὑμῶν σχεδὸν ἀδύνατον, ἂν δὲν ἐπαναθέσετε τὸ κάθισμα καὶ λάβατε ὡς σημεῖον ἐρείσματος τὸ ἀναγκαιοῦν.

ΜΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΚΑΣΤΟΤΕ

ΤΟ ΕΚΖΕΜΑ

Πολλάκις ἀνυπόφορος καθίσταται ἡ συπαρὰ κατάστασις τοῦ καταπληγωμένου προσώπου ἐκ τοῦ ἐκζέματος καὶ εἰς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ὡρίμους τὴν ἡλικίαν ἀναφυόμενον, εἴς τινας δὲ περιστάσεις ἐπίφοβον τάσιν λαμβάνον καταστρέφει αὐτὴν τὴν ὅρασιν· εἰς τὰ νήπια δὲ τὸν θάνατον πολλάκις ἐπιφέρει ἕνεκα τῶν συνεχῶν ταλαιπωριῶν, ἀϋπνιῶν, κνισμῶν καὶ φοβερῶν ἀλγηδόνων. Τὸ περίεργον εἶνε, ὅτι πλεῖστοι ἰατροὶ διαφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς θεραπείας καὶ τοῦτο διότι οὐδὲν συντελεστικὸν καὶ θετικὸν ὑπάρχει.

Ἡμεῖς ὅμως ἐκ θετικῶν πληροφοριῶν καὶ σημειώσεων ἐμάθομεν συνταγὴν κατὰ τοῦ ἐκζέματος τοῦ ἐξόχου ἰατροῦ γερμανοῦ φιλλέληνος Ζινοβίου τοῦ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν κατελθόντος καὶ πολλὰς τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι παρασχόντος ὠφελείας, διακριθέντος ἄλλως τε ἐπὶ μεγίστῃ φιλανθρωπίᾳ.

Ἡ συνταγὴ αὕτη οὖσα ἁπλουστάτη, ἐκτελεῖται οὕτω πως. Λάβετε 10 λεπτῶν ἄνθη θείου καὶ ἀναμίξατε ταῦτα μετὰ κροκοῦ ὠοῦ φρεσκοτάτου (τῆς αὐτῆς ἡμέρας) καὶ ὀλίγου ἐλαίου ἀρίστου (ἀγουρελαίου) καὶ καλῶς ἀναταράξετε, μέχρις ὅτου σχηματισθῇ ἀλοιφή. Διὰ ταύτης λοιπὸν ἐπαλοίφοντες τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκζέματος προσβληθέντα μέρη (δὶς τῆς ἡμέρας ὅταν εἶναι σοβαρὸν τὸ ἔκζεμα καὶ προχωρημένον) δὲν θ' ἀργήσετε νὰ ἴδητε τὴν μεγίστην ὠφέλειαν.

Διὰ τῆς αὐτῆς δὲ ἀλοιφῆς ἐξαλοίφονται καὶ τὰ ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων πλήγματα τὰ τόσον ἀλλοιοῦντα τὸ πρόσωπον καὶ ἐν γένει σχεδὸν πάντες οἱ ἐρεθισμοὶ καὶ ἐκδοραὶ τοῦ δέρματος.

Ἡ «Φύσις»

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΕΛΑΙΟΥ

Λάβε πέταλλα (φύλλα ἄνθους) εὐώδη τῆς ἐκλογῆς σου, θέσον ποσὸν τούτων μετὰ καθαροῦ ἐλαίου ἀμυγδάλων, πωμάτισον καλῶς καὶ θέσον ἐν σκιερῷ τόπῳ.

Μετὰ 15 ἡμέρας ἀφαίρεσον τὰ ἄνθη καὶ ἔχεις ἔλαιον ἀρωματικὸν χρησιμὸν πρὸς ἐπαλοιφὴν τῆς κόμης καὶ τοῦ προσώπου.

ΥΔΩΡ ΠΡΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΝ ΧΑΛΚΟΥ

Λάβε ὀξαλικοῦ ὀξέως. . . . . δρ. 1.
θειϊκοῦ « . . . . . « 1.
Πέτρας Τρίπολι καλουμένης εἰς λεπτὴν κόνιν. 30
ὕδατος κοινοῦ. 150

μίξον καὶ ἔντριψον τὸ χάλκινον σκεῦος.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΤΩΝ ΣΤΕΓΑΣΜΑΤΩΝ

Λάβε ἀργίλου μέρη 7 ἄμμου 1 κόπρου ἵππου 1 τιτάνου ἀσβέστου 1 καὶ ἕνωσον καλῶς πάντα ὑπὸ σύστασιν κεραμοτίδος (ὡς κορασάνι)· εἶτα διὰ μιστρίου ἄλειψον τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ πάχος ἡμίσεως δακτύλου. Τὸ μίγμα τοῦτο ἀποξηρανθὲν δὲν προσβάλλεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὔτε ὑπὸ τοῦ πυρός. Οὕτω δύναταί τις ν' ἀλοίψῃ στέγας καὶ ἄλλας ὑπαίθρους ἐπιφανείας.

ΙΔΙΟΤΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΜΜΩΝΙΑΣ

Τὸ πετρέλαιον ἀφθόνως χυνόμενον ἐπὶ τῶν ἐγκαυμάτων καὶ καλυπτόμενον ἐλαφρῶς διὰ βάμβακος, ἐλαττώνει ἀμέσως τοὺς πόνους.

Ἡ δὲ ἀμωνία ἐμποδίζει τὸ οἴδημα.

ΑΝΤΙΔΟΤΟΝ ΚΟΚΑΪΝΗΣ

Ἡ Δηλητηρίασις διὰ τῆς κοκαΐνης ἔχει καὶ κάλλιστον ἀντίδοτον ἓν μέγα κύπελλον παχυτάτου καφέ.

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΜΕΤΟΥ

Ἡ ναυτία καὶ ὁ ἔμμετος καταπαύουσιν ἐνίοτε καὶ ὡς διὰ μαγείας, ἐὰν ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς στραφεῖτε εἰς τὴν ἑτέραν καὶ διατηρήσετε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' ὀλίγον κλειστούς. Ὁμοίως οἱ σπασμοὶ τῶν μικρῶν παιδίων παύουσιν. ἐπίσης διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου

Φοῖβος

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

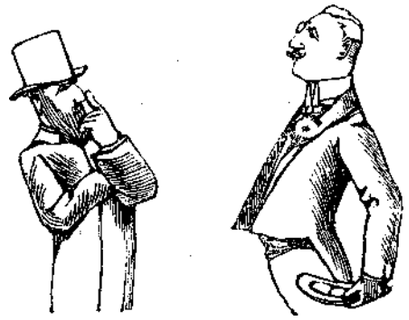

Ὁ Δέλτα προκειμένου νὰ νυμφευθῇ ἐζήτει κουμπάρον. Καθ' ὁδὸν συναντᾷ τὸν φίλον του Βήτα:

— Τέλος πάντων φίλτατε νυμφεύομαι καὶ σὲ θέλω κουμπάρο μου. . .

—Εὐχαρίστως. Δὲν δύναμαι νὰ μὴ βοηθήσω τοὺς φίλους μου εἰς τὰς δυστυχίας των.

Μονόλογος ἑνὸς *πρώην* ὑπουργοῦ.

Δυστυχῶς πολὺ ταχέως ἔδυσεν ὁ ὑπουργικός μου ὁρίζων.

Πολὺ ἄστατον χαρτοφυλάκιον.

«Τὸ καλὸ εἶνε, ὅτι μᾶς ἁρπάζουν τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον εὐγενικότατα καὶ διὰ τῆς μεθόδου τῆς παραιτήσεως».

— Καϋμένε, Κωστα ὅσα κερδίζεις, στὸ κρασὶ τὰ ἐξωδεύεις καὶ τὸ σπίτι σου πεινάει.

Ἔξοδα περιττά, ἐνῷ ἔχεις ἄλλας ἀνάγκας.

—Γιατί; Κακοφαίνεται στὸ ταμεῖο σου;

Μονόλογος μεθύσου·

—Τί τὰ θέλεις; Ἂς φωνάζουν ὅσο θέλουν. Τὸ κρασὶ εἶναι ὁ καλλίτερος φίλος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ γυναῖκα σὲ καρτεροῦσε. Ὁ φίλος σὲ προδίδει. Ἕνα μόνο ἔχει κακό, ὅτι δὲν εἶνε πάντοτε ἄγνος φίλος. . . Ἔχει καὶ νερό. . .

ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ Πλίκος προσεκλήθη εἰς γεῦμα παρὰ τῷ φίλῳ του Πλόκῳ καὶ κατὰ λάθος χύνει ποτήριον οἴνου, ὅστις ὅμως ἦτο ὑπόξυνος.

Καὶ ὅτε ὁ ἀμφιτρίων ἠτοιμάσθη νὰ τοῦ προσφέρῃ ἄλλον οἶνον.

— Εὐχαριστῶ εἶπεν ὁ Πλίκος, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃς διὰ τὴν σαλάτα.

Διοπτροφόρος τις κύριος εἰσέρχεται εἴς τινα οἰκίαν, ὃν μόλις ἰδὼν ὁ μπεμπὲς ἐκραύγασε.

— Ὤ! ὁ κύριος ἔχει ἕνα ποδήλατο εἰς τὴν μήτη του.

Μικρὸν λεξιλόγιον.

Θεσιθήρας. Ἄνθρωπος ἀφωσιομένος εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ.

Πολιτκὴ. Τὸ ὄργανον τοῦ Θεσιθήρα.

Ἀξία. Χρήματα, θέσις καὶ πίστη.

Πνεῦμα. Τὸ μέσον διὰ νὰ γίνῃ τις μισητός.

Εἰς τὸν χορὸν τῆς κυρίας Πί.

— Διατὶ ἡ κυρία Μαγδαληνὴ φορεῖ πάντοτε λευκοτάτας αἰσθήτας;

—Διὰ νὰ φαίνεται μελαινωτέρα ἡ κόμη της.

Πρότασις Γάμου

— Ἄ! ἀγαπητέ μου, εἶνε μία χαρίεσσα νεᾶνις! . . . Θὰ τὴν ἐνυμφευόμην κλειστοῖς ὄμμασι.

— Πραγματικῶς πρέπει νὰ εἶνε τις τυφλὸς διὰ τοιοῦτο ζήτημα.

— Μαρία ἔσπασες τὴν φρουτιέρα.

— Δὲν τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες κυρία.

— Ἐπερίμενα αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν. Πάντοτε ὅταν σπάῃ τις τίποτε, δὲν τὸ κάμνει ἐπίτηδες!

— Συγγνώμην κυρία, ἀλλ' ὅταν σπάῃ τὰ αὐγὰ γιὰ τὴν ὁμελέττα;

Ὁ μικρὸς Τοτὸς βλέπει νὰ παρελαύνῃ τάγμα μὲ μουσικὴν ἐμπρός.

— Ὦ! τί καλά! ἀναφωνεῖ χειροκροτῶν, ἀλλ' εἰπέ μου, μητέρα, τί χρησιμεύουν αὐτοὶ ποὺ δὲν παίζουν μουσική;

Εἰς τὸ θέατρον:

— Πόσος θόρυβος γίνεται κατὰ τὰ διαλείμματα!

— Βεβαίως. Περισσότερα λόγια παρὰ πράξεις.

Διηγοῦντο εἰς τὸν κύριον Α. τὴν ἱστορίαν περιηγητοῦ νεωστὶ καταφαγωθέντος ὑπὸ τῶν ἀνθρωποφάγων.

— Εἶνε φοβερόν, εἶπεν ὁ Α. ἀλλὰ τοὐλάχιστον ὑπάρχει καὶ μία παρηγορία. Γνωρίζει τις ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὅτι ἠγαπήθη δι' ἑαυτόν.

Ο ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΣ

Τὸν Μάρτιον μᾶς ἔρχονται τὰ μαῦρα χελιδόνια καὶ μᾶς ἀναγγέλουσι τὴν ἄφιξιν τῆς ἀνοίξεως, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καθ' ἣν ἅπασα ἡ φύσις, φυτικὰ καὶ ζωϊκὰ ὄντα ἐγάλλονται καὶ χαιρετίζουσι διὰ διαφόρων γλυκέων ἀσμάτων τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐποχήν, ἥτις, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, εἶνε καὶ ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ τοῦ ἔτους.

Τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἀνοίξεως οἱ ἐρωτευμένοι τὴν διέρχονται ρεμβάζοντες κάτωθι τῶν δένδρων καὶ πλησίον τῶν μορμυρισμὸν ῥυακίου τινὸς καὶ διέρχονται τὰς λαμπρὰς τῆς ἀνοίξεως νύκτας ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Σελήνης ἀναπλάττοντες ἡμέρας εὐτυχίας!

Ἀλλὰ πλὴν Φεῦ!

Ἡ ἄφιξις τοῦ φθινοπώρου καταστρέφει πάντα ταῦτα. Τὰ φύλλα τῶν δένδρων ὠχρὰ πίπτουσιν εἰς τὴν ἀκατάσχετον ὁρμὴν τοῦ βορρᾶ, οἱ ὡρῖοι Πελαργοὶ καὶ αἱ χαρίεσσαι καὶ ἄγναι χελιδόνες ἀπέρχονται εἰς θερμότερα κλίματα, ὁ καλλικέλαδος κότσιφος παύει τὸ κελάδημά του καὶ αὐτὴ ἡ ἀηδών, ὁ στολισμὸς τῶν δασῶν, παύει καὶ αὐτὴ τὸ γλυκὸ ᾆσμα της. . .

...Τὰ δάση γυμνοῦνται καὶ ἡ φύσις ἅπασα περιβάλλεται ὑπὸ νεκρικῆς σιγῆς!

Ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη τῆς φύσεως δὲν ἀπογοητεύει τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἀπεναντίας ζωογονεῖ καὶ θερμαίνει αὐτὸν καὶ τὸν καθιστᾷ εὐλαβέστερον πρὸς Ἐκεῖνον ὅστις ἐδημιούργησε τὴν φύσιν ταύτην καὶ ὅστις πανσόφως διοικεῖ καὶ συντηρεῖ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ.

Ὑμνεῖτε! λοιπὸν καὶ δοξάζετε τὸν Θεὸν ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ, τὸν μόνον δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος.

ΤΟ ΠΙΣΤΑΚΙΟΝ

Τὴν καθομιλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν ἀσχημίζουσιν ὡς γνωστὸν πλεῖσται ὅσαι Τουρκικαὶ καὶ Ἰταλικαὶ λέξεις. Μεταξὺ δὲ τούτων καταλέγεται καὶ ἡ λέξις **φιστίκι**.

Ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν λέξιν ταύτην ἤθελε ἴσως ὑπολάβει τις ὡς Ἑλληνικήν, εἶνε ὅμως Τουρκική, διότι οἱ παλαιοὶ ἀπεκάλουν τὸν καρπὸν τοῦτον *πιστάκιον* ἐξ οὗ τὸ ἰταλικὸν **pistachio**, τὸ Γαλλικὸν ἢ Ἀγγλικὸν **pistache** ἀλλὰ ἐν Χίῳ (ἴσως καὶ ἐν ἄλλῃ τῆς Ἑλλάδος χώρᾳ) ὁ καρπὸς οὗτος ἀποκαλεῖται **πιστάκι** τὸ δὲ δένδρον **πιστακιά.** Οἱ Τοῦρκοι ὅμως παρέφθειραν τὴν λέξιν εἰς **φιστίκι,** ταύτην δὲ τὴν παραφθορὰν παραλαβόντες ἡμεῖς λέγομεν **φιστίκι.**

Εὐχῆς λοιπὸν ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἐὰν καὶ ἡμεῖς ἐλέγωμεν ὡς οἱ Χῖοι *πιστάκιον* καὶ **πιστακιά**!

Λάρισσα. **Ἀδαμάντιος Ν. Νικολαΐδης.**

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ

Διάλογος

ΠΑΙΔΙΟΝ **ΧΕΛΙΔΩΝ**

Φεύγεις, γλυκό μου χελιδόνι,
Φεύγεις, πηγαίνεις μακρυὰ
Καὶ τώρ' ἡμεῖς θἄμεθα μόνοι...
Πῶς ἡ καρδιά μ' ἀγωνιᾷ!

Ἀρχίνησε νὰ μελανίζῃ
Ὁ καθαρὸς ὁ οὐρανὸς
Καὶ ἀπὸ σύνεφα γεμίζει.
Ἔγινε πλέον σκοτεινός.

Κάθε πρωὶ μὲ ἐξυπνοῦσες
Μὲ τὴ γλυκειά σου τὴ λαλιά.
Τὸ «καλὴ μέρα» τραγουδοῦσες
Ἀπ' τὴ μικρή σου τὴ φωλιά.

Γι' αὐτό, μικρέ μου, θὲ νὰ πάω
Σ' ἄλλα χωριά, στὴν ξενητιὰ
Πράσινο τόπο νὰ τηράω
Μὲ ἀνηχόρταγη ματιά.

Σύντροφο σ' εἶχ' ἀγαπημένο,
Κάθε λεπτό, κάθε σιγμὴ
Μὲ σὲ περνοῦσα, ζηλεμένο
Πουλάκι μου μὴ φεύγεις μή.

Ναί· θὰ πηγαίνω σ' ἄλλα μέρη
Ν' αὔρω λιβάδι δροσερό,
Ὅπου φυτᾷ γλυκὸ ἀγέρι
Κ' εἶν' ἀνοιξάτικο νερό.

Διότι ἔρημη κάθ' ὥρα
Θὲ νὰ μοῦ φαίνεται, πουλί,
Γιατ' ἡ γλυκειὰ φωνή σου τώρα
Δὲ θέλει πλιὰ ἀντιλαλεῖ.

Ἄνοιξι πάλι ἄμα γρυκίσω
Πῶς εἶν' ἐδῶ κι' ἀμυγδαλιὰ
Ἀνθεῖ, ἐδῶ θὲ νὰ γυρίσω
Πάλι νὰ κτίσω τὴ φωλιά.

ΠΑΙΔΙΟΝ

Ὥρα καλή σου χελιδόνι
Καὶ πάλι νὰ μᾶς θυμηθῇς
Κι' ἂν ἀναλύσῃ ἐδῶ τὸ χιόνι
Γρήγορα πάλι ἐδῶ ν' ἀρθῇς.

Ἐν Βελβενδῷ 1901.

Ἰωάννης Γ. Ἀντωνιάδης.

ΠΑΙΓΝΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Σχηματίζεται κύκλος ὑπὸ τῶν παικτῶν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἵσταται εἷς. Πάντες οἱ γύρωθεν εὑρισκόμενοι κατέχουσιν ἐπάγγελμά τι τῆς ἐκλογῆς των καὶ πρέπει νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ ἔχωσι πρόχειρα εἰς τὸν νοῦν των πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ ἐν γένῃ ἀντικείμενα τῆς χρήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των. Ὁ ἐν τῷ μέσῳ εὑρισκόμενος διὰ καταλλήλου καὶ προχείρου διηγήσεως φέρει τὸν λόγον ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τοῦ ἐπαγγέλματος ἑκάστου, ἀφίνων ὅμως τὴν συνέχειαν τοῦ ἀντικειμένου εἴς τινα τῶν ἐπαγγελομένων τι παικτῶν.

Καὶ διὰ τὸ σαφέστερον φέρομεν τὸ ἑξῆς παράδειγμα.

Ὁ ἐν τῷ μέσῳ τῶν παικτῶν εὑρισκόμενος, καὶ διηγούμενος λέγει:

— Μετέβην λοιπὸν εἰς Πειραιᾶ διά. . . (ἵσταται καὶ δεικνύων ἐρωτᾷ τὸν ἐπαγγελόμενον τὸν ξυλουργόν)!

— Τῆς πλάνης! (ἀπαντᾷ οὗτος. Μεταχειρίζεται δηλαδὴ ἐργαλεῖον τι τῆς τέχνης του, ὅπως ἠδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ «διὰ τοῦ ξύλου» κ.τ.λ.)

Κατόπιν ὁ διηγούμενος ἐξακολουθεῖ.

—Ἄμα ἔφθασα, ἐπειδὴ ἤμουν κουρασμένος εἰσῆλθον εἰς τὸ ζαχαροπλαστεῖον καὶ ἔφαγα. . . (ἐδῶ ἀποτεινόμενος ἐρωτᾷ ἐν παραδείγματι τὸν ἐπαγγελόμενον τὸν ἰχθυοπώλην)

— Μπαρμπούνια! (δύναται οὗτος νὰ ἀπαντήσῃ).

Ὁ Διηγούμενος ἐξακολουθεῖ.

— Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχα ὄρεξιν ἔπιον καί. . . (ἀποτείνεται τῷ φαρμακοποιῷ).

— Φανικὸν ὀξὺ (οὗτος ἀποκρύνεται) κ.τ.λ.

Ἐκ τούτων λοιπὸν δείκνυται, ὅτι τὸ παίγνιον αὐτὸ θὰ προκαλέσῃ τὸν ἀδιάπτωτον γέλωτα τῶν παρευρισκομένων. τόσῳ μᾶλλον, ὅταν ὁ διηγούμενος μεταχειρίζεται ὡραίας φράσεις, σειρὰν καλὴν καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐκλέγῃ διὰ τὰς ἀπαντήσεις τοὺς καταλληλότερον ἔχοντας ἐπάγγελμα, διὰ τὴν ἀστειοτέραν ἀπάντησιν. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι πρέπει ἀμέσως οἱ ἐρωτώμενοι νὰ ἀπαντοῦν καὶ ὁ διηγούμενος ἄνευ ἀργοπορίας μετὰ τὴν ἀπάντησιν νὰ ἐξακολουθῇ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Ἡ δυστυχία εἶναι τῆς ἀρετῆς προοίμιον, ὅπερ διακρίνει τοὺς καλοὺς ἀπὸ τοὺς κακούς.

Μόνον ἐν ταῖς συμφοραῖς ἀναδείκνυνται οἱ φρόνιμοι.

Δὲν ἀπαιτεῖται σοφία διὰ νὰ συμβουλεύῃ τις τὸ καλόν. Εἶναι οὐχ' ἧττον ἀνδρείας καὶ φρονίμου ψυχῆς προτέρημα νὰ ἐκτελῇ τις ἀπεριφράστως αὐτό.

Ἡ καρδία τῆς γυναικὸς εἶναι ἀχανὲς πέλαγος, ὥστε δέον νὰ βυθισθῇ τις ἐπανειλημμένως, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὸν ἐν αὐτῇ ἴσως κρυπτόμενον μαργαρίτην.

Γυνὴ ἀσχημος καὶ ἀπαιτητικὴ εἶναι σπάνιον πρᾶγμα· ὡραία ὅμως καὶ ἐπιτακτικὴ σύνηθες.

Τὸ σῶμα δύναται ν' ἀσχημίσῃ καὶ τὴν ψυχήν, ἡ ψυχὴ ὅμως δὲν ἀσχημίζει ποτὲ τὸ σῶμα. . . . τῆς γυναικός.

Ἡ δυστυχία δημιουργεῖ ἀγγέλους, ἀλλ' ὅμως ἡ εὐτυχία δημιουργεῖ κακούργους καὶ τέρατα.

Φρίξ

ΟΠΩΡΙΚΑ

Τὰ βιβλία, ἔστω καὶ τὰ μωρότερα, ὑπῆρξαν καὶ θὰ εἶναι πάντοτε οἱ σοφότεροι, οἱ διδάσκαλοι τῶν σκεπτικῶν.

Ἡ ρητορεία εἶναι εἶδος παραφροσύνης, διότι οἱ μὴ ρητορεύοντες τὴν σήμερον θεωροῦνται ὡς τρελλοὶ ἢ οἱ παρὰ θέσιν ἠθοποιοί, οἱ δὲ σιγῶντες ἐκλαμβάνονται ὡς οἱ σοφώτεροι τοῦ κόσμου.

Ποιηταὶ καὶ ἠθοποιοὶ ἔσονται πάντοτε ἀμάχητοι ἐχθροί, διότι ἀμφότεροι τρώγουν τὸν ἱδρῶτα τοῦ ἄλλου.

Διὰ νὰ ἐνοήσῃ τις εἰς ποίαν ἀποκτήνωσιν ἐφθάσαμεν, ἀρκεῖ νὰ αἰσθανθῇ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην τῶν ἄλλων ζώων.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΝΕΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΥΠΟ

ΧΑΡΙΛΑΟΥ Σ. ΑΝΕΜΟΓΙΑΝΝΗ

(συνέχειαν ἴδε 9—10 φύλλον)

Τό contralto (ἡ βαρεῖα φωνὴ τῶν γυναικῶν) ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν βαρεῖαν τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ μίαν ὀκτάβαν ὑψηλότερον. Ἐπίσης τὸ soprano (ἡ ὑψηλὴ τῶν γυναικῶν φωνή, ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν tenor τῶν ἀνδρῶν κατὰ μίαν ὀκτάβαν ὑψηλότερον.

Τῶν τεσσάρων δὲ τούτων φωνῶν ἡ ἕνωσις ἀποτελεῖ τὴν φωνητικὴν τετραφωνίαν.

Αἱ κύριαι αὗται φωναὶ ὑποδιαιροῦνται εἰς τέσσαρας φωνὰς ἀκόμη τῶν ἀνδρῶν καὶ τρεῖς τῶν γυναικῶν.

Ἤτοι: φωναὶ ἀνδρικαί

1ον La basse(ἢ basse taille). Ἡ χαμηλοτέρα.

2ον Le baryton. Ἡ βαρύτονος.

3ον Le tenor (ὀνομαζομένη ἄλλοτε taille).

4ον Le 1re tenor 1η ὑψηλὴ (ἡ ὀνομαζομένη ἄλλοτε haute-contre) (1).

Φωναὶ γυναικεῖαι:

1ον Le contralto (2).

2ον Le Mezzo-soprano. Ἡ μετρίως ὑψηλή.

3ον Le soprano. Ἡ τελείως ὑψηλή.

Ἑκάστη ἐκ τῶν φωνῶν τούτων ἔχει ἴδιον διαπασῶν καθὼς καὶ ἴδιον κλειδίον.

Παρατηροῦμεν λοιπόν, ὅτι ἡ ὑψηλοτάτη φωνὴ τῶν ἀνδρῶν (Hote contre) καὶ ἡ χαμηλοτάτη φωνὴ τῶν γυναικῶν (contralto), ἔχουσι τὸ αὐτὸ διαπασῶν καὶ ἑπομένως τὸ αὐτὸ κλειδίον. Ἐν τούτοις διαφέρουσιν οὐσιωδῶς κατὰ τὴν χροιὰν καὶ ἕνεκα τούτου τὸ contralto φαίνεται χαμηλόν, ἡ δὲ Hote contre ὑψηλοτέρα.

Λαμβάνοντες ἐκ τοῦ δωδεκαγράμμου τὰ μερικὰ πεντάγραμμα καὶ θέτοντες ταῦτα καθ' ὡρισμένην σειράν, ἔχομεν τὸν ἑξῆς πίνακα.

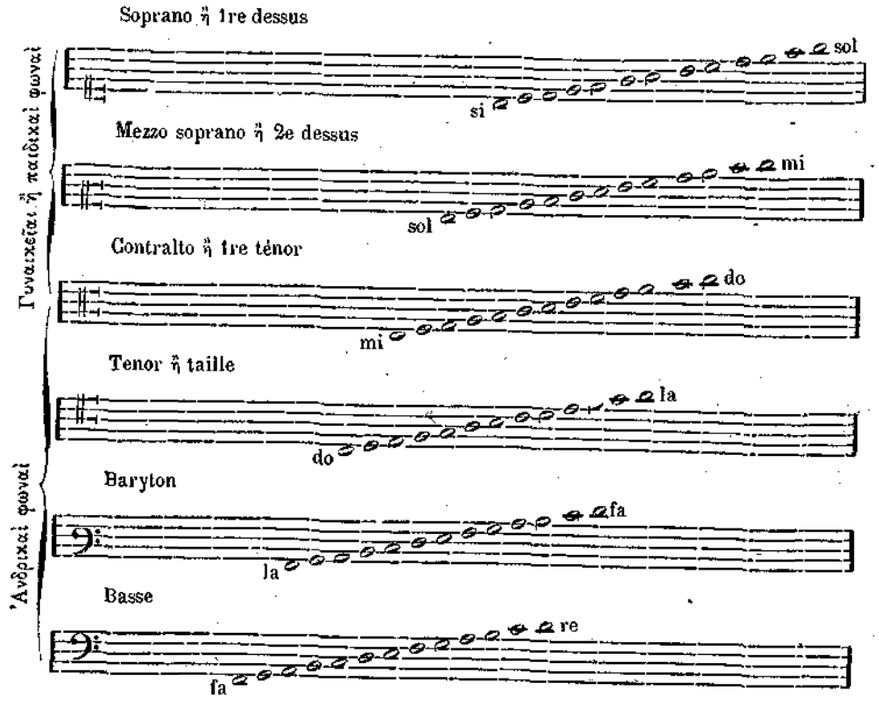

(Σημείωσις) Μολονότι τὸ κλειδίον τοῦ Sol δὲν παρίσταται εἰς τὸν ἄνω πίνακα οὐχ' ἧττον ἐκ τοῦ δωδεκαγράμμου ἐξάγομεν, ὅτι τοῦτο προσαρμόζεται εἰς τὴν πρώτην φωνὴν (premier dessus) καὶ προπάντων ὅταν ψάλλωμεν εἰς λίαν ὑψηλὰς θέσεις τῆς μουσικῆς κλίμακος.

Τὸ διαπασῶν τῶν διαφόρων κατὰ τάξιν διαδιατεταγμένων φωνῶν ὡς παρίσταται εἰς τὸν προηγούμενον πίνακα διαφέρει κατὰ τρία διαστήματα καθὼς καὶ τὸ διαπασῶν τῶν ἀνταποκρινομένων κλειδίων.

(Σημείωσις) Οἱ πλεῖστοι τῶν συνθετῶν μεταχειρίζονται τὸ κλειδίον τοῦ do 1ης γραμμῆς διὰ τὴν φωνὴν τοῦ Soprano καὶ φυλάττουσι τὸ κλειδίον τοῦ Sol διὰ τὰ ὑψηλὰ ὄργανα.

(1) Ἡ ἀληθὴς τῷ ὄντι φωνὴ τοῦ haute-contre ἔχει τι ἰδιαίτερον δι' οὗ διακρίνεται τοῦ tenor, ἔγεινε ὅμως λίαν σπανία.

(2) Τὸ ἀληθὲς contralto εἶναι κατὰ τὸ παρὸν φωνή τις ὀλίγος κοινή.

(Σημείωσις) Ἐγνωρίσαμεν ἀκριβῶς τὸ ἐντελὲς σύστημα τῶν κλειδίων, ἤτοι τὸν ἔντεχνον τρόπον τῆς διατάξεώς των καὶ τὴν ἐντελῆ σχέσιν των πρὸς τὰς διαφόρους φωνάς. Ὁ μαθητὴς ἤδη πρέπει εὐχερῶς ν' ἀναγινώσκῃ τὰ φθογγόσημα εἰς ἅπαντα τὰ κλειδία, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ τὸν εὐκολύνῃ πολὺ εἰς τὴν μεταφοράν.

Χάριν συντομίας μεταχειρίζονται ἐξ ὅλων τῶν κλειδίων τὰ ἑξῆς: Α'. τὸ κλειδίον τοῦ fa τῆς 4ης γραμμῆς διὰ τὸ Basso καὶ Baryton. (Τὸ κλειδίον Fa τῆς 3ης γραμμῆς παραλείπεται). Β'. τὸ κλειδίον τοῦ do τῆς 4ης γραμμῆς διὰ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον tenor (Τὸ κλειδίον τοῦ do τῆς 3ης γραμμῆς παραλείπεται). Καὶ τέλος ἅπασαι αἱ γυναικεῖαι φωναὶ γράφονται ἐπὶ τοῦ κλειδίου τοῦ do τῆς 1ης γραμμῆς καὶ τοῦ Sol 2ης γρ.

Τὰ κλειδία ὡς πρὸς τὰ ὄργανα.

Καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ σύστημα τῶν κλειδίων ἐπενοήθη, τὰ ὄργανα, ἀτελῆ ὄντα, εὑρίσκοντο εἰς λίαν περιωρισμένην κατάστασιν καὶ ἑπομένως οἱ φθόγγοι αὐτῶν εὐκόλως ἠδύναντο νὰ γραφῶσιν ἐπὶ τῶν διαφόρων κλειδίων μὴ ὑπερβαίνοντες πολὺ τὸ πεντάγραμμον· τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν συμβαίνει τῇ σήμερον, διότι ἐντελὲς ὄργανον φθάνει εἰς ὑψηλοτάτους φθόγγους, πολὺ ἀπομακρυνομένους τῶν ὁρίων τοῦ πενταγράμμου. Τότε βλέπομεν τὸ ἀνεπαρκές, τῶν κλειδίων καὶ λαμβάνομεν ἀριθμόν τινα βοηθητικῶν γραμμῶν.

Ἐν τοῦτοις ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν βοηθητικῶν γραμῶν εἶναι μέγας, μεταπίπτωμεν ἐκ δευτέρου εἰς τὴν δύσκολον ἀνάγνωσιν τῶν φθογγοσήμων. Ἵνα ἀποφύγωμεν ὅμως τοῦτο πράττομεν ὡς ἑξῆς:

Γράφομεν τὰ ὑψηλὰ φθογγόσημα κατὰ μίαν ὀκτάβαν πρὸς τὰ κάτω ὡς καὶ τὰ χαμηλὰ κατὰ μίαν ὀκτάβαν πρὸς τὰ ἄνω καὶ δηλοῦμεν τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν φθογγοσήμων διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων: Octava, octava Bassa, (κατὰ μίαν ὀκτάβαν ὑψηλότερον ἢ χαμηλότερον), ἢ διὰ συντομίαν, διά τινος ἐστιγμένης γραμμῆς, ἥτις ὀνομάζεται *γραμμὴ ὀκτάβας* Ὅταν δὲ τὰ φθογγόσημα λαμβάνωσι τὴν φυσικήν των θέσιν, δηλοῦται διὰ τῆς λέξεως *loco* (τῇ θέσει των) ἢ διὰ τῆς ἐστιγμένης γραμμῆς.

Παράδειγμα.

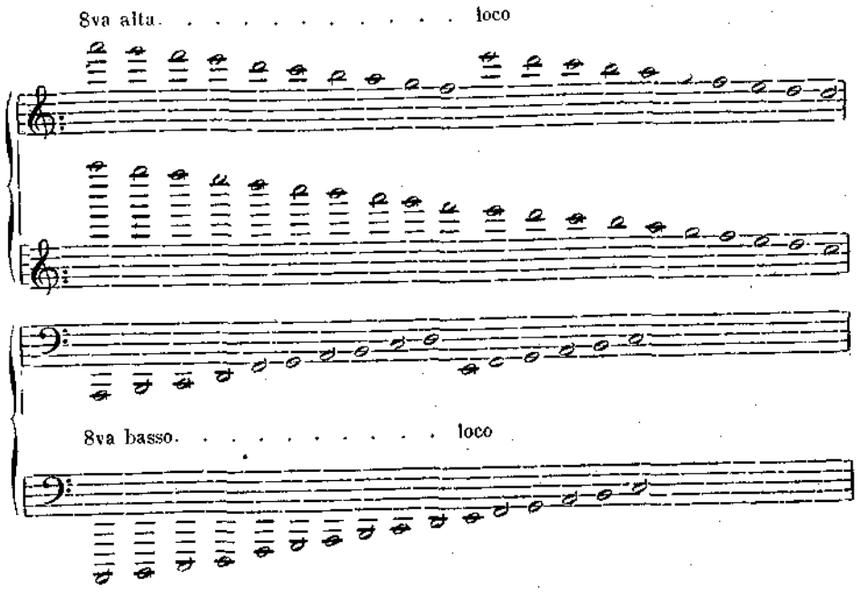

Εἰς τὰ ἀκριβῆ ὄργανα, τὰ φθογγόσημα γράφονται ὅλως εἰς ἄλλο διαπασῶν ἢ εἰς ἐκεῖνο ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ γραφῶσι. Οὕτω τὰ φθογγόσημα τοῦ contre Basse γράφονται μίαν ὀκτάβαν χαμηλότερον παρ' ὅτι ἔπρεπε νὰ γραφῶσι τοῦ δὲ μικροῦ flute μίαν ὀκτάβαν ὑψηλότερον.

(ἕπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΝ ΣΥΡΩ *Ἀνδ. Κ. Χούμη.*

Ὑπὸ τοῦ λογίου ἐν Σύρῳ δημοσιογράφου κ. Α. Κ. Χούμη ἐξεδώθη ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ συνοικισμοῦ ἱστορίας τῆς Σύρου, διαλαμβάνον τὰ περὶ τῆς τυπογραφίας ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο διακρίνει μεγίστη λεπτομέρεια τῶν γραφομένων καὶ ἱστορικὴ ἀκρίβεια, ἔτι δὲ καὶ μέγιστοι κόποι τοῦ γράψαντος, μὴ ὠκνύσαντος καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐκδοθέντων καὶ ἐκδιδομένων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν νὰ ποιήσῃ στατιστικήν.

Ἀρχόμενος τῆς συγγραφῆς του ὁ κ. Α. Κ. Χούμης ἀφηγεῖται ἱστορικῶς τὰ τῆς συστάσεως τῶν πρώτων τυπογραφείων γενικῶς ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἶτα τῶν ἐν Σύρῳ, περὶ τὰ ὁποῖα καὶ ἀσχολεῖται λεπτομερέστατα καὶ τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἐκθέτων, παρουσιάζει ἡμῶν σὺν τῇ δράσῃ τῶν τότε πολιτῶν τῆς Σύρου καὶ τὰ πρῶτα καὶ σπουδαῖα ἐκδοθέντα βιβλία. Εὑρίσκεται παρὰ τῷ ἐκδότει καὶ τιμᾶται δρ. 2.

ΦΟΡΜΙΓΞ. Τὸν ὡραῖον τοῦτον τίτλον φέρουσα ἤρξατο ἐκδιδομένη μουσικὴ ἐφημερίς, ἐπιδιώκουσα τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἐθνικῆς μουσικῆς καὶ βελτίωσιν ὑπὸ τεχνικὴν καὶ φιλολογικὴν ἔποψιν, προπάντων δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντιακῆς.

Συνεργάται εἰσὶν οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν περὶ ταῦτα ἀσχολουμένων, ὡς οἱ κ. κ. Ἀθαν. Σακελλαριάδης, Θεμ. Πολυκράτης, Μισαὴλ Μισαηλίδης κ.λ. Μετὰ τῆς ἐφημερίδος διανέμεται δωρεὰν τοῖς κ. συνδρομηταῖς καὶ μουσικὸν παράρτημα.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ. *Δ. Ι. Καλογεροπούλου,* «Ἐντυπώσεις τῆς ζωῆς» Εἰκονογραφημένα διηγήματα. Τόμος καλλιτεχνικός περιέχων ὀκτὼ νεώτατα διηγήματα, ἅτινα εἰκονογράφησαν ἡ Δὶς Θ. Φλωρᾶ καὶ οἱ κ. κ. Φ. Ἀριστεὺς καὶ Σ. Ξενόπουλος κ.λ.π. Πωλοῦνται ἀντὶ δρ. 2, εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Ἀγγέλλεται πᾶν βιβλίον καὶ ἔκδοσις οἱαδήποτε, ὧν ἀντίτυπον ἤθελε σταλῇ τῇ διευθύνσει τῆς «Φύσεως»

Η «ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ»

Ἀνώνυμος ἑταιρία γενικῶν ἀσφαλειῶν.

Ἱδρυθεῖσα ἐν Βερολίνῳ καὶ Ἑλλάδι διὰ Β. Διατάγματος, συνάπτει ἀσφαλείας ζωῆς, ἀσφαλείας ἰσοβίους, λαϊκάς, προικοδοτήσεις κ.τ.λ. εἰς φράγκα χρυσᾶ ἢ δραχμάς.

Ἡ πρώτη ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ἐν Ἑλλάδι, ἡ συνομολογοῦσα ἀσφαλείας Λαϊκάς, προσιτὰς τοῖς πᾶσι, τῶν ὁποίων τὰ ἀσφάλιστρα πληρώνονται δι' ἑβδομαδιαίων καταβολῶν ἀπὸ λεπτὰ 50 καὶ ἄνω καθ' ἑβδομάδα.

Διεύθυνσις διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Νικοδήμου, παρὰ τῇ Ῥωσσικῇ ἐκκλησίᾳ.

Παραδίδονται μαθήματα Γερμανικῆς εἰς ἀρχαίους καὶ μή. Τιμαὶ συγκαταβατικαί. Πληροφορίαι ὁδὸς Δαιδάλου ἀριθ. 3. (Συνοικία Πλάκας).

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

24. Αἴνιγμα.

Ἀπὸ τῆς φύσεως ἐπλάσθην
Ζῶον τετράπουν, ὅπερ σὺ
Μεταχειρίζεσαι ὡς θέλεις,
Σ' εἶμαι δὲ χρήσιμον πολύ.
Ἂν βαρυνθῶ πλὴν τὴν δουλείαν
Καὶ τὸν ζυγὸν τὸν ὀχληρόν,
Τὴν κεφαλήν μου θ' ἀποκόψω,
Κι' εἰς τὸ Αἰγαῖον θὰ ριφθῶ
Μεταβολὴν τότε μεγάλην
Καὶ φοβεράν θέλεις ἰδεῖ·
Ἀντὶ τοῦ ζώου ἔμπροσθέν σου
μηκρά τις νῆσος θὰ φανῇ.

25. Πρόβλημα

Σ.Σ.Σ.Τ.Τ.Τ.Α.Α.Α.Α.Α.Ν.Λ.Λ.Ι.Δ.Ω.Κ.Η.Ζ

Ἐκ τῶν εἴκοσι γραμμάτων
ἂν τηρῆται ἡ σειρά των,
δυ' ὀνόματα γνωστῶν
ἐκπηγάζουν ποιητῶν
ἐκ τῆς φαεινῆς Πλειάδος
τῆς συγχρόνου μας Ἑλλάδος

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΤΟΥ 7—8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

19. Αἴνιγμα. Ὀκτ—Ἄπους

Ἔλυσαν αὐτὸ ὁ κ. Διομ. Πετρόπουλος ἐξ' Ἀθηνῶν, ἡ Δὶς Κικὴ Μερλοπούλου ἐκ Τήνου, ὁ κ. Ἐπ. Ψαρόπουλος ἐκ Πατρῶν, ἡ κ. Αὐρηλία Κόκορη ἐκ Ψαρρῶν καὶ ἡ Δὶς Τιτιανὴ Μαυρίκου ἐξ Ἀθηνῶν.

20. Αἴνιγμα. Χρόνου Φείδου

Ἔλυσαν αὐτὸ ἡ Δὶς Κικὴ Μιρλοπούλου ἐκ Τήνου, ὁ κ. Ἐπαμ. Ψαρόπουλος ἐκ Πατρῶν ἡ Δὶς Τιτιανὴ Μαυρίκου ἐξ Ἀθηνῶν ἡ Δὶς Εἰρήνη ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ὁ κ. Ἀνδρέας Ἀλκαῖος ἐξ Ἀθηνῶν.

21. Ἐλλειπές. Μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.

Ἔλυσαν αὐτό. ὁ κ. Διομ. Πετρόπουλος, ἡ Δὶς Κικὴ Μιρλοπούλου ἐκ Τήνου ἡ Δὶς Τιτιανὴ Μαυρίκου ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ὁ Ἐπ. Ψαρόπουλος, ἐκ Πατρῶν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὰ γραφεῖα τῆς «Φύσεως» μεταφέρθησαν παραπλεύρως τοῦ Σιδηρ. Σταθμοῦ Ὁμονοίας, ὁδὸς Ἀθηνᾶς καὶ Λυκούργου ἀριθ. 14, οἰκία Τριανταφυλλάκου.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἡμετέρων συνδρομητῶν κτλ. δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ καταθέτωσιν τὰς συνδρομάς των ἢ καὶ νὰ ἐγγράφωνται συνδρομηταὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τῆς Ἑστίας, ὁδὸς Σταδίου.

Ἐν τοῖς ἡμετέροις γραφείοις, ὡς καὶ ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται ἀντίτυπα τοῦ Διπλοῦ Δράματος, Μαίρης καὶ Μιμήκου, ἀντὶ 5 δρ. διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ φρ. 5 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν. Ἐλεύθερα ταχ. τελῶν.

Ζητεῖται διδασκάλισσα διὰ τὴν Αἴγυπτον, γνωρίζουσα τὴν Γαλλικὴν καὶ κλειδοκύμβαλον. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῶν Καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου